№ 84 (3284). Warszawa, SOBOTA 26 marca 1927 r. Rok XXXIII.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIANSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 do 2 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 11 do 1-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ZYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, ul. Warecka № 7
Redakcja — tel. 176-70.
Administracja — tel. 120-13.
Drukarnia — tel. 173-43.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

NUMER POJEDYNCZY 20 GROSZY.

PODATEK MAJĄTKOWY

Najpierw nieco historji. Podatek majątkowy jest tym podatkiem, którego wprowadzenia P. P. S. domagała się energicznie bardzo długo, zanim wogóle zaczął on się przyoblekać w formę ustawy. Wychodziliśmy ze słusznego założenia ,że na naprawę położenia skarbowo-gospodarczego państwa, klasy posiadające muszą oddać część swoich majątków.

Ale klasy posiadające sprzeciwiały się temu podatkowi.

Pierwsza próba pobrania części majątków, t. zw. „danina majątkowa" p. Michalskiego, dała rezultaty bardzo połowiczne, a w stosunku do celu, jaki miała osiągnąć (stworzenie banku emisyjnego), wprost śmieszne.

Pod naciskiem P. P. S. klasy posiadające postanowiły uczynić wielki gest „ofiarności" na rzecz Państwa. W sierpniu 1923 r., a więc w momencie rządów p. Witosa, większość prawicowo - piastowa Sejmu, ulegając naciskowi lewicy, zgodziła się na podatek majątkowy.

Uzasadniając możliwość ściągnięcia tego podatku, p. Wierzbicki potwierdził nasze zarzuty, stawiane klasom posiadającym, że unikały one świadczeń na rzecz Państwa, przyznając w imieniu tych klas, że w przeszłości **„nie płaciliśmy Państwu tyle, na ile nas było stać"**.

Zdawać się mogło, że grzeszący przeciwko skarbowi państwa, dorwawszy się do władzy, postanowili się nawrócić, i otworzyć zamknięte sakwy.

P. P. S. jednak nie miała żadnych złudzeń.

Ustawa o podatku majątkowym miała przynieść skarbowi Państwa 1 miljard (1000 miljonów) franków złotych. Otóż niżej podpisany, przemawiając w imieniu Z. P. P. S., oświadczył, iż **„nie jesteśmy pewni, że cały miljard franków złotych do Skarbu Państwa wpłynie"**, albowiem **„sfery posiadające umieją znaleźć środki, drogi i wpływy, przy pomocy których będą się starać uniknięcia tego podatku"**, a wreszcie stwierdził przewidująco, że i **„ustawę można znowelizować, jeżeli bogaci płatnicy zechcą"**.

O wadliwej konstrukcji tego podatku mówił tow. **Diamand**, który przestrzegał Sejm słowami: **„panowie skaczecie w ciemną otchłań"**.

Przestrogi nasze i przepowiednie się spełniły.

Dzięki wadliwej strukturze ustawy p. Wierzbickiego wymiar podatku majątkowego był, zwłaszcza dla drobnych płatników, niesprawiedliwy. Zaczęły się więc skargi, narzekania i złorzeczenia, a w dniu 6 października 1925 r. klub „Wyzwolenie", stając w obronie małych i średnich rolników, zgłosił wniosek wstrzymania podatku majątkowego od tych płatników, których gospodarstwa nie przekraczają 50 hektarów ziemi. Tegoż dnia pojawił się wspólny wniosek klubów: Zwiazku Ludowo-Narodowego, Piasta, Chrześcijańskiej Demokracji, Chrz. Narodowego i Wyzwolenia, podpisany także przez przedstawiciela klubu żydowskiego, wzywający Rząd do zawieszenia wogóle ściągania „nadwyżki" podatku oraz żadający znowelizowania (zmiany) ustawy „zasadniczo".

Na skutek tego wezwania, minister skarbu, p. Wł. Grabski, wniósł dn. 27 października 1925 r. nowelę do ustawy o podatku majątkowym. Według tej noweli, ogólna suma podatku majątkowego została zmniejszona z 1000 miljonów franków złotych na 432 miljony złotych polskich obiegowych, przyczem kontyngent, przypadający na rolnictwo, zmniejszono z 500 miljonów fr. zł. na 176 miljonów złotych, wielkiemu przemysłowi i handlowi z 375 miljonów fr. zł. obniżono kontyngent na 188 miljonów złotych, pozostałym kategorjom z 125 milj. fr. zł. na 68 milj. złotych.

Nowela, jak widzimy, wprowadzała zmiany bardzo „zasadnicze".

Ale sejmowa Komisja Skarbowa poszła dalej!

Ogólną sumę podatku określono na 407 miljonów złotych obiegowych, przyczem na rolnictwo przypadło 150, na duży przemysł i handel 188 i na pozostałe 69 miljonów. Następnie skreśliła Komisja Skarbowa art. 13 noweli, który zapowiadał stały podatek majątkowy.

Tak więc spełniły się nasze przepowiednie. Klasy posiadające uchyliły się od podatku majątkowego, przekreśliły swoje zobowiązania.

I tu okazało się, że rzekoma „zgoda" klas posiadających na ten podatek, była w gruncie rzeczy posunięciem na szachownicy politycznej, które miało wykazać pożytek, płynący dla kraju z istnienia reakcyjnego Rządu, opartego o większość prawicowo - centrową.

A. Pączek.

NASZA ANKIETA BUDOWLANA

Ankieta nasza, poruszająca sprawę klęski mieszkaniowej wzbudziła zainteresowanie wśród bardzo szerokich kół. Miarą tego zainteresowania niech będzie fakt, **iż towarzysze z prowincji nadsyłają nam swe uwagi** o kwestji budowlanej. Zagadnienie klęski mieszkaniowej jest na prowincji równie żywotne, jak w stolicy — dlatego też dzielimy się dziś z naszymi czytelnikami uwagami tow. **D. Konarskiego z Łodzi,** który domaga się **znowelizowania ustawy** o **rozbudowie miast.**

Szczegóły na str. 3-ej.

REWIZYTA MIN. ZALESKIEGO W MOSKWIE

PRASA SOWIECKA PRZEWIDUJE JĄ NA SIERPIEŃ

Moskwa, 25.3 (AW). Rozeszły się tu pogłoski, które znalazły echo również i na łamach prasy, o przewidywanym w ciągu sierpnia przyjeździe do Moskwy ministra spraw zagranicznych Zaleskiego, co miałoby być rewizytą ostatniej bytności Cziczerina w Warszawie. W kołach komisarjatu ludowego do spraw zagranicznych uważają wizytę min. Zaleskiego za fakt, sprzyjający rokowaniom polsko - sowieckim o zawarcie paktu o nieagresji.

AMERYKA ŁACIŃSKA OGŁASZA BOJKOT TOWARÓW PÓŁNOCNO-AMERYKANSKICH

Nowy Jork, 25.3 (PAT.). Dzienniki nowojorskie zamieszczają odezwę państw Ameryki łacińskiej, wzywającą do bojkotu towarów północnoamerykańskich.

KONFLIKT WŁOSKO-JUGOSŁOWIAŃSKI

SPECJALNA KOMISJA ZBADA PRZYCZYNY KONFLIKTU

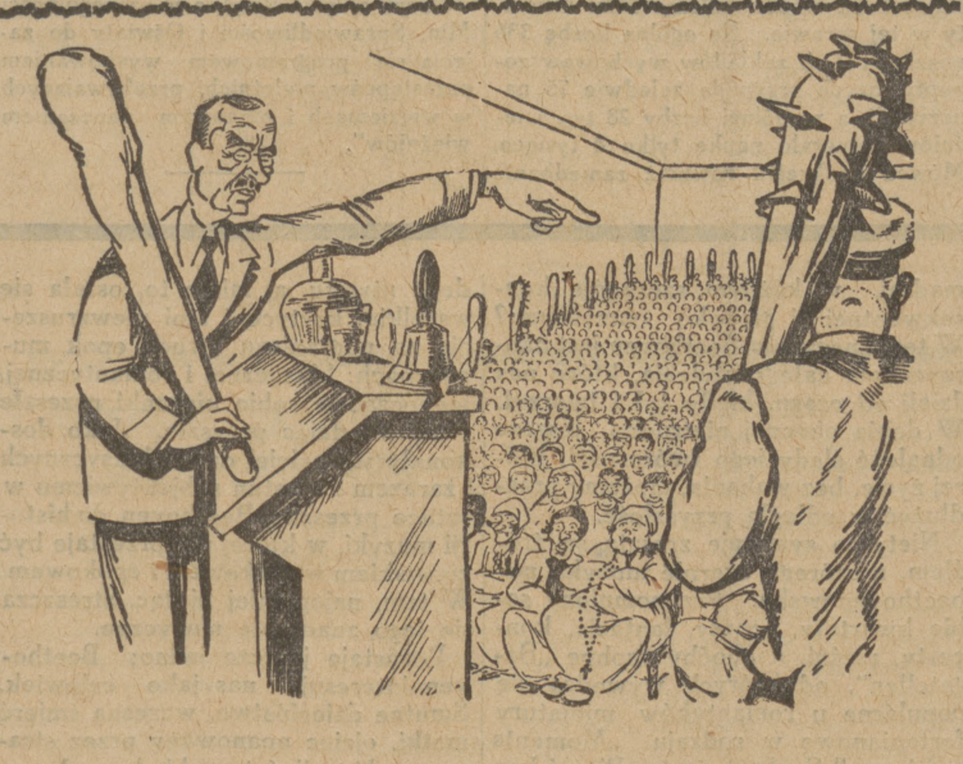
Paryż, 25.3 (AW). Jak donoszą z Quai d'Orsay, rządy francuski, angielski i niemiecki zgodziły się na wysłanie komisji śledczej na granicę albańsko - jugosłowiańską, celem zbadania na miejscu stanu rzeczy. Komisja ta będzie mianowana przez odnośne rządy. Jugosławja i Włochy mają prawo również wysłać swych obserwatorów wraz z komisją, ci jednakże nie mogą wziąć udziału w samem śledztwie. Wyniki badań komisji, jak również stwierdzenie tych wyników, zastrzeżone jest tylko dla trzech neutralnych mocarstw.

KOMENTARZE „IZWIESTJI"

Moskwa, 25.3 (PAT.). „Izwiestja", komentując konflikt włosko - jugosłowiański, utrzymują, że Włochy, poza któremi stoi Anglja, prowadzą na Bałkanach politykę agresywną. Jugosławja jest odosobniona i nie ma na kim się oprzeć. W ostatniem swem oświadczeniu jugosłowiański minister spraw zagranicznych Pericz powiedział, że Jugosławja, która dąży do rychłego podjęcia normalnych stosunków z Unją sowiecką, ma jednak wątpliwości co do konsolidacji ustroju sowieckiego. Im szybciej — piszą „Izwiestja" — rząd jugosłowiański pozbędzie się tych wątpliwości, tem rychlej będzie mogła Jugosławja w swej polityce zagranicznej oprzeć się o nowy czynnik, który nie ma żadnych celów agresywnych, ani wobec Jugosławji, ani wobec innych mocarstw.

POJEDNAWCZE STANOWISKO JUGOSŁAWJI

Paryż, 25.3 (PAT.). Wczorajsza wizyta posła jugosłowiańskiego u dyrektora politycznego na Quai d'Orsay, Berthelota, pozwoliła raz jeszcze stwierdzić pojednawcze dążenia rządu jugosłowiańskiego.

Tak wyglądałaby w praktyce ustawa o zgromadzeniach, gdyby endeckie poprawki zostały przez Sejm przyjęte.

(Prof. Konopczyński gorąco bardzo zalecał ustanowienie „gospodarzy zgromadzeń o bardzo rozległej władzy).

OGÓLNO-KRAJOWA KONFERENCJA KOBIECA P. P. S.

Konferencja rozpocznie się w niedzielę 25 b. m. w lokalu OKR. PPS., Al. Jerozolimskie 6, godz. 10 rano.

Delegatki winny się zgłaszać, poczynając od soboty, do Domu Związku Kolejarzy, ul. Czerwonego Krzyża 20, do administratora gmachu, tow. Nakoniecznego, I piętro.

Z POWODU ARTYKUŁU P. SAPIEHY

Wracamy dziś na chwilę do artykułu ks. Eustachego **Sapiehy,** do artykułu, o którym już pisaliśmy wczoraj. Wracamy nie dlatego wcale, byśmy mieli **przeceniać** znaczenie obozu naszych monarchistów w społeczeństwie. Idzie wszakże o postulaty grupki, co za pomocą różnych zakulisowych wpływów i dróg usiłuje oddziaływać na koła rządzące. Trzeba, by kraj wiedział, w jakim kierunku „pracują" pewne kliki i mafje.

P. Sapieha ma ton bardzo pewny siebie i bardzo nieprzyzwoity. Przemawia — niewiedzieć, na jakiej podstawie — imieniem „narodu". A bieg myśli książęcych wygląda następująco.

Zaznaczywszy, że zagadnienie stosunku Sejmu do Rządu jest „komedją" i że obowiązująca dziś ordynacja wyborcza stanowi ostatnią granicę „pomysłowości w złem", do jakiej doszedł Sejm Ustawodawczy, przepowiada, „jeżeli Sejm nie udzieli Rządowi pełnomocnictw" (dla zmiany prawa wyborczego), najgorsze oblicze przyszłego Sejmu, poczem „marszałek... będzie się czuł w prawie oktroijowania (t. zn. nadania własną władzą — przyp. nasz.) radykalnie zmienionej Konstytucji". Na zakończenie zaś wzywa marsz. Piłsudskiego, „żeby uwierzył, że już dzisiaj nie potrzebuje się oglądać na nikogo", a „skoro jednak Rząd marsz. Piłsudskiego chce się trzymać drogi ścisłej legalności", zadaniem p. Sapiehy i jego przyjaciół staje się ,wywołanie nacisku przez kraj na izby „ustawodawcze", aby te udzieliły Rządowi pełnomocnictw „bez ograniczeń", a więc do konstytucyjnych włącznie.

Ks. Eustachy Sapieha żywił już dawniej pociąg do wędrówek poza drogami „ścisłej legalności", jak, naprzykład, w styczniu r. 1919, akuratnie podczas walk o Lwów i w okresie zajmowania Wilna przez wojska sowieckie. Gdyby był wtedy przypadkowo zwyciężył, Polska znalazłaby się w stanie wojny domowej w obliczu całego najazdu. Dzisiaj, wierny sobie, daje do zrozumienia, że Piłsudski popełnia błąd, trzymając się drogi legalnej, i wzywa do „akcji bezpośredniej" przeciwko Sejmowi.

„Akcja bezpośrednia"? Owszem, panie Sapieha. Ale skąd pan wie, że pan będzie **jedynym,** który ją poprowadzi? Zakręciło się w głowie magnatom, gdy spostrzegli, że Socjalizm polski staje twardo na gruncie demokracji parlamentarnej. Jednakże warto, aby wiedziano: „akcja bezpośrednia" monarchistów pociągnie za sobą niezwłocznie **naszą** akcję bezpośrednią, **prawdziwą** akcję bezpośrednią. Łatwo zaś przewidzieć, kto przeważy: konwentykle ziemiańskie, czy masowy ruch robotniczy i chłopski.

Dlatego radzimy szczerze: czas zaniechać wtykania swoich trzech groszy tam, gdzie ważą się losy Rzeczypospolitej. I trzeba znacznie, znacznie pomniejszyć tupet, nieusprawiedliwiony zasługami, bo — zaiste — już dzisiaj nawet

„pomruk przechodzi przez sioła i gniew przelatuje przez miasta".

S. K.

ZAMKNIĘCIE ZWYCZAJNEJ SESJI SEJMU I SENATU

Wczoraj o godz. 4 po poł. odbyło się w Belwederze posiedzenie Rady Gabinetowej pod przewodnictwem p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezes Rady Ministrów Marszałek Piłsudski przedstawił wniosek o zamknięciu zwyczajnej budżetowej sesji Sejmu i Senatu.

Prezydent Rzeczypospolitej, przychylając się do tego wniosku, podpisał odpowiednie zarządzenie, które wczoraj ogłoszone zostało w nadzwyczajnem wydaniu „Monitora Polskiego" i które wicepremjer Bartel odczytał pod koniec wczorajszego posiedzenia Sejmu.

Jednocześnie z zamknięciem sesji sejmowej, przedstawiciel Rządu doręczył wczoraj wicemarszałkowi Senatu, ks. Stychlowi, zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, zamykające sesję zwyczajną i budżetową Senatu, na podstawie artykułu 37-go Konstytucji.

***

Zamknięcie sesji sejmowej oznacza w praktyce, że prawicowo - centrowe projekty zmiany ordynacji wyborczej przestają być narazie aktualne.

Ustawy samorządowe będą zapewne rozpatrywane podczas wiosennej sesji nadzwyczajnej.

OSTATNIE W ZAMKNIĘTEJ SESJI POSIEDZENIE SEJMU

Wczoraj Sejm uchwalił w drugiem czytaniu ustawę o zgromadzeniach. Wszystkie poprawki prawicy odrzucono. Przyjęto dwie dość ważne poprawki lewicowe.

Trzecie czytanie nie mogło się odbyć wobec sprzeciwu komunistów.

Zamknięcie sesji sejmowej — w tych warunkach, gdy jedno jeszcze posiedzenie kończyło prace Sejmu nad pierwszą bodaj poważną ustawą wykonawczą do Konstytucji — musi wywołać zastrzeżenia Dlaczego Rząd nie potrafił „wytrzymać" jeszcze paru dni, — odpowiedzieć trudno.

Pozatem Sejm zatwierdził szereg umów międzynarodowych, trzecie czytanie niektórych zostało powstrzymane przez Z. P. P. S., by wskazać publicznie na konieczność zwołania sesji nadzwyczajnej.

PRZED ARBITRAŻEM

Dziś spodziewana jest decyzja Rządowej Komisji Arbitrażowej dla przemysłu włókienniczego. Wczoraj też fabrykanci przedsięwzięli ostatnie, gorączkowe kroki, by wpłynąć na koła rządowe. Z Łodzi przyjechała specjalna delegacja z p. Barcińskim na czele, która działa w ścisłem porozumieniu z wodzem „Lewiatana", p. Wierzbickim.

Jednocześnie z Łodzi donoszą o dalszych wydalaniach delegatów fabrycznych za kierownictwo strajkiem; wydalania nabierają cech masowej akcji, obliczonej na rozbicie ruchu zawodowego.

ROCZNICA NARODOWA BIAŁORUSI

Wczoraj organizacje białoruskie obchodziły w Wilnie 9-tą rocznicę niepodległości Białorusi, ogłoszonej w Mińsku litewskim, w dn. 25 marca (now. stylu) 1918 roku.

Na czele Komitetu Obchodu stał pos. **Jeremicz.**

POS. HOŁOWACZ

Pos. Hołowacz został, jak wiadomo, uwięziony jako „skrajny bolszewik" w N. P. Ch. Dowiadujemy się, że — wręcz odwrotnie—p. Hołowacz należał od roku do opozycji wewnątrz stronnictwa, do opozycji, która właśnie opuściła jego szeregi.

PARLAMENT

POSIEDZENIE PLENARNE SEJMU

USTAWA O ZGROMADZENIACH. ZAMKNIĘCIE SESJI SEJMOWEJ

WRAŻENIA

Jak to już we wczorajszym „Robotniku" przewidywaliśmy, wczorajsze posiedzenie było ostatnie w bieżącej sesji.

Według oświadczenia Marszałka Sejmu, Rząd zamierza zwołać Sejm na sesję nadzwyczajną w końcu kwietnia lub w pierwszych dniach maja. Zwołanie Sejmu na nadzwyczajną sesję może nastąpić także z inicjatywy samego Sejmu, o ile z wnioskiem takim wystąpi do Rządu ⅓ część pełnego składu Sejmu. Dotychczas jednak o takiej inicjatywie nie słychać.

Ostatnie wczorajsze posiedzenie Sejm, poza drobnemi sprawami, poświęcił drugiemu czytaniu ustawy o zgromadzeniach, którą w drugiem czytaniu uchwalił.

Wszystkie poprawki prawicy, pogarszające ustawę, zostały odrzucone. Nie przeszły jednak także poprawki Z. PPS i pozostałych klubów lewicy. Ustawa, w brzmieniu wczoraj uchwalonem, nie budzi u nas entuzjazmu, jest ona jednakże lepsza — jak to słusznie w swem przemówieniu podkreślił tow. Czapiński — od stanu bezprawia i samowoli administracyjnej, jaki w stosunku do zgromadzeń jest stosowany, zwłaszcza na naszych wschodnich kresach. **r. b.**

Przystąpiono do dalszej rozprawy nad ustawą o zgromadzeniach.

Pos. **Schreiber** (Koło Żyd.) zastanawia się, czy narady Sejmu są celowe, wobec tego, że Rząd zamierza sprawę zgromadzeń uregulować w drodze dekretu. Za ten stan rzeczy mówca wini Sejm, który dał Rządowi pełnomocnictwa. Mówca zgłasza szereg poprawek.

Pos. **Bagiński** (Wyzwol.) po omówieniu poprawek zgłoszonych przez stronnictwa lewicowe podnosi trudność wynikłą wskutek oświadczenia Rządu. Po doświadczeniu z dotychczasowemi dekretami, mówca nie ma ochoty wkraczać na drogę dekretów, zwłaszcza boi się współpracy Min. Meysztowicza.

Pos. **Herz** (NPR.) podnosi dodatnią stronę projektu t. j. jego jednolitość. Projekt zadowala województwa wschodnie, w stosunku jednak do województw zachodnich jest cofnięciem się wstecz. Nie powinien on hamować życia kulturalnego, a tępienie żywiołów wywrotowych drogą ustaw jest nierealne. Mówca zgłasza szereg poprawek.

Pos. **Błażejewicz** (Ch. D) jest zadowolony z ustawy i przemawia za jej przyjęciem.

Pos. **Chrucki** (Kl. Ukr.) nie ma dużych zastrzeżeń co do projektowanej ustawy, obawia się tylko, że dekret rządowy unicestwi całą pracę Sejmu. Zgłasza poprawki.

Pos. **Cieplak** (Str. Chł.) oświadcza, że jeśli którakolwiek z endeckich poprawek zostanie przyjęta, klub mówcy będzie uważał porozumienie za złamane i będzie głosował przeciwko ustawie.

Pos. **Ballin** (N. P. Ch.) stwierdza, że N. P. Ch. jest obojętna dla ustawy. Omawia następnie ogłoszenie Min. Spraw Wewn. o uznaniu N. P. Ch. za partję nielegalną a przy sposobności w sposób demagogiczny ten „rewolucyjny" poseł ciska się na PPS. i Wyzwolenie.

Po przemówieniach posłów **Matakiewicza** (Kat. Lud.) i **Sochackiego** (Komun.) zabrał głos sprawozdawca pos. **Kiernik** (Piast), który, zalecając przyjęcie ustawy, pom. in. powiedział:

„Co do oświadczenia Rządu, to byłbym je rozumiał, gdyby był Rząd wygłosił je podczas obrad w Komisji. Byłby nam wtedy zaoszczędził pracy. Mieliśmy jednak prawo sądzić, że Rząd ustosunkuje się pozytywnie do naszej pracy.

Oświadczenie Rządu opiera się na grubem nieporozumieniu. Rząd powołuje się na ustawę o pełnomocnictwach, myli się jednak sądząc, że ta ustawa jest zrzeczeniem się inicjatywy ustawodawczej przez Sejm w materjach wyliczonych w owej ustawie upoważniającej. I nawet w praktyce dotychczasowej Rząd bynamniej nie zaprzeczał Sejmowi tego prawa inicjatywy. Zresztą zasadniczo podnieść trzeba, że Sejm jest pełnomocodawcą, a Rząd tylko pełnomocnikiem, więc kompetencja Sejmu jest wyższą".

GŁOSOWANIE.

Na poparcie poprawek w rozprawie szczegółowej przemawiali jeszcze p.p. Konopczyński, Sosiński, Prószyński, Sanojca. Potem przystąpiono do głosowania. Wszystkie poprawki do art. 1 odrzucono. Art. 1 przyjęto i tem samem załatwiono wniosek p Sochackiego o skreśleniu art. 1, a więc i odrzucenie całej ustawy.

Do art. 2 przyjęto poprawkę p. Bagińskiego, żeby zgłaszanie zgromadzeń publicznych pod otwartem niebem obowiązywało w miejscowościach poniżej 3.000 mieszkańców, a nie jak było w projekcie poniżej 2.000 mieszkańców. W tym samym artykule przyjęto drugą poprawkę p. Bagińskiego i p. Herza, ażeby zgłoszenie mogło być także ustne, a nietylko pisemne. Poprawkę p. Hertza, aby zgłoszenie mogło następować najpóźniej na 24 godzin przed terminem zgromadzenia, a nie 48 godzin, jak jest w projekcie odrzucono 106 głosami przeciw 96.

Art. 4, który mówi o manifestacjach publicznych i pochodach przyjęto w nowej stylizacji według poprawki p. Sosińskiego, na którą zgodził się także p. Matakiewicz. Postanawia ona, że zabawy i tradycyjne obchody pod otwartem niebem mają być tylko zgłaszane w trybie art. 2 a procesje religijne i obrzędy wyznań, uznanych przez Państwo nie wymagają zawiadomienia władz administracyjnych.

Z dalszych poprawek przyjęto jeszcze dwie poprawki p. Sosińskiego, że postanowienie art. 19 (zgromadzenia sprawozdawcze posłów i senatorów) i art. 20 (zgromadzenia przedwyborcze) odnoszą się także do województwa śląskiego.

Wśród głosowań **wszedł na salę minister Miedziński. W Sejmie powstała wrzawa, (okrzyki: Liczniki), wobec czego Marszałek wezwał posłów do spokoju słowami: Dzieje się dobrze w państwie, w którem każdy robi to, co do niego należy.**

Pomiędzy poprawkami, które upadły, znajduje się szereg poprawek Z. P. P. S., zgłoszonych przez tow. pos. Czapińskiego. A więc poprawka o tem, że cudzoziemcom przysługują w sprawie zwoływania zgromadzeń prawa równe z prawami obywateli polskich; poprawka dotyczącą pochodów i zgromadzeń religijnych wyznań także przez Państwo nieuznawanych. Dalej skreślono poprawkę, że gospodarzem zgromadzenia może być tylko obywatel polski. Skreślono pozatem poprawkę, że przedstawiciel władzy ma obowiązek rozwiązania zgromadzenia tylko w tym wypadku, jeżeli przebieg zgromadzenia zagraża bezpieczeństwu **„bezpośrednio"**.

Wreszcie skreślono poprawkę rozszerzającą prawa delegacji, wysyłanych do władzy przez zgromadzenia.

W ten sposób ukończono drugie czytanie ustawy, trzecie czytanie nie mogło się odbyć z powodu przyjęcia różnych poprawek.

RATYFIKACJA TRAKTATÓW.

Z kolei przyjęto w 2 i 3 czytaniu ustawy o ratyfikacji: międzynarodowej konwencji o zwalczaniu przemytnictwa towarów alkoholowych na wybrzeżach Bałtyku, traktat handlowy i nawigacyjny z Norwegją, umowę z Austrją o zapobieżeniu dwukrotnemu pobieraniu podatku spodkowego, oraz dwie umowy z Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców, mianowicie pakt przyjaźni i serdecznej współpracy oraz traktat koncyljacyjno-arbitrażowy. Przyjęciu tych dwuch ostatnich ustaw towarzyszyły oklaski.

Następnie przyjęto w drugiem czytaniu ustawę o ratyfikacji: układu z Rzeszą Niemiecką o polach górniczych, przeciętych granicą; międzynarodową konwencję o ustroju międzynarodowym kolei, konwencję o przewozie towarów kolejami i konwencję o przewozie osób i bagaży kolejami. Trzecie czytanie tych ustaw nie mogło się odbyć, gdyż zgłoszony został sprzeciw.

W końcu po krótkim referacie tow. pos. **Ziemięckiego** przyjęto ustawę ratyfikacyjną co do konwencji przyjętej jako projekt na VII sesji miedzynarodowej Konferencji Pracy z dn. 10 czerwca 1925 r. w Genewie o traktowaniu pracowników obcych na równi z krajowymi w zakresie odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki przy pracy. **Przyjęto tę ustawę w 2 i 3 czytaniu.**

Na tem wyczerpano porządek dzienny.

ZAMKNIĘCIE SESJI SEJMOWEJ.

Marszałek udzielił głosu wice-premjerowi Bartlowi.

Wice-premjer Rady Ministrów, p. Bartel: Mam zaszczyt podać do wiadomości Wysokiego Sejmu zarządzenie p. Prezydenta Rzplitej, które brzmi: Na podstawie art. 25 Konstytucji zamykam z dniem dzisiejszym sesję zwyczajną i budżetową Sejmu. Warszawa, 25 marca 1927 r., Prezydent Rzplitej Mościcki, Prezydent Rady Ministrów Piłsudski.

Marszałek przywołał do porządku p. Ballina, który wznosił różne okrzyki. Odczytano i zatwierdzono jeszcze protokuł ostatniego posiedzenia, poczem marszałek zamknął posiedzenie.

NAUCZANIE WIĘŹNIÓW

(Z KOMISJI OŚWIATOWEJ)

Na wczorajszem posiedzeniu Komisji Oświatowej rozpatrywano wniosek pos. Langera (Wyzw.), w sprawie wadliwego postępowania władz z przestępcami nieletnimi w więzieniach i o konieczności programowego nauczania więźniów przez Min. Oświaty. Referent pos. Langer przedstawił stan przestępczości w Polsce oraz dotychczasową organizację nauczania w więzieniach, podkreślając brak współdziałania Min. Oświaty w tej sprawie. Na ogólną liczbę 336 więzień i 3-ch zakładów wychowawczo-poprawczych przypada zaledwie 75 nauczycieli, a z ogólnej liczby 28 tys. więźniów pobierało naukę tylko 4 tysiące. Mówca podkreślił również zaniedbanie kształcenia nieletnich przestępców politycznych.

W dyskusji zilustrowano niedomagania i braki kształcenia nieletnich więźniów. Po wyjaśnieniach przedstawicieli Min. Sprawiedliwości i Oświaty Komisja przyjęła wniosek pos. Langera tej treści:

„Sejm wzywa Rząd, a w szczególności Min. Sprawiedliwości i Oświaty do zajęcia się programowem wychowaniem przestępców nieletnich, przebywających w więzieniach i planowem nauczaniem więźniów".

PRZEDSTAWICIELE Z. Z. K. U MINISTRA ROMOCKIEGO

Dnia 22 b. m. udała się do p. ministra Romockiego delegacja Wydz. Wyk. Związku, w osobach tow. **Maxamina, Buczka, Batora i Skowrona,** jako też przedstawiciele biuralistów warsztatowych ze Lwowa, Nowego Sącza, Pruszkowa i Warszawy. Przedmiotem konferencji były bieżące aktualne sprawy kolejarzy.

Przedewszystkiem poruszono kwestję rozporządzenia M. K., odmawiającego wypłaty premji warsztatowych pracownikom biur warsztatowych.

Po przedstawieniu sprawy przez wiceprezesa tow. **Maxamina** i szerszem jej omówieniu przez zainteresowanych delegatów, p. minister Romocki odpowiedział, że ponieważ praca biuralistów nie łączy się ściśle z premjami warsztatowemi, tedy na premję dla biuralistów zgodzić się nie może; o ile zaś biuraliści pracują w godzinach nadliczbowych, można ich za tę pracę wynagrodzić z kredytów, przeznaczonych na akordy, ale nie na premje.

Następnie wiceprezes tow. **Maxamin** zreferował ministrowi szereg innych spraw, o uregulowanie których Związek zabiega już oddawna na terenie M. K. i oczekuje ostatecznego ich załatwienia.

Po uzupełnieniu powyższego referatu przez tow.: Buczka, Batora i Skowrona, p. minister dał odpowiedź tej treści:

„Wedle zamiarów Rządu, w ciągu najbliższych 2-ch miesięcy koleje przekształcone zostaną na przedsiębiorstwo. W związku z tem nastąpi **rewizja i poprawa uposażenia pracowników kolejowych. Zapewniam, iż dotychczas nabyte prawa nie będą ukrócone.** Intencja rewizji płac istnieje w Rządzie i będzie to dokonane w pierwszych miesiącach wiosny, prawdópodobnie w maju. W międzyczasie zbadam życzenia Związku, na które dam konkretną odpowiedź za 3 tygodnie; w tym czasie proszę panów, byście się zjawili u mnie. To jest wszystko, co w tej chwili w sprawach tych mogę odpowiedzieć".

Na tem oświadczeniu ministra konferencja została zakończona.

NIEMA SEJMU—NIEMA BADANIA NADUŻYĆ

Przewodniczący nadzwyczajnej komisji, wyłonionej przez Sejm dla kontroli dostaw kolejowych, poseł Somerstein, zapytywał wczoraj p. Ministra Kolei, czy zdaniem p. Ministra, komisja urzędująca przeważnie w Ministerjum Kolei, może kontynuować swe prace, mimo zamknięcia sesji. Po porozumieniu się z kolegami z gabinetu p. Minister oświadczył, że zdaniem Rządu, prace tej komisji powinny w czasie zamknięcia sesji ulec zawieszeniu.

KURS INSTRUKTORSKI ORGANIZACJI MŁODZIEŻY T. U. R. W SEJMIE

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu obecna była wśród publiczności na galerji liczna grupa młodzieży T. U. R. przebywająca w Warszawie na kursie instruktorskim Org. Młodzieży T. U. R.

Młodych naszych gości oprowadzali po Sejmie tow. tow. Piotrowski, Markowska i Dubois.

Po przeszło godzinnem przysłuchiwaniu się dyskusji sejmowej młodzi nasi towarzysze udali się do lokalu Z. P. P. S. Po krótkiem przemówieniu tow. Dubois, który przedstawił Turowiczów obecnym w klubie posłom, wycieczkę przywitał wice-przewodniczący Z. P. P. S., tow. Niedziałkowski, który wskazując na zawieszone w klubie podobizny wybitnych działaczy socjalistycznych, wyraził nadzieję, że dzięki młodzieży T. U. R. przyszłość socjalizmu w Polsce będzie tak chlubna, jak chlubną i pełną chwały była jego przeszłość.

W imieniu kursu przemówienie wygłosił tow. Skowroński.

Z kolei przemawiał tow. pos. Czapiński, wyjaśniając Turowcom na statystycznej mapie wynik ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu.

Następnie przemawiał pos. tow. Reger, apelując do młodzieży, aby pamiętała o centralnem archiwum P. P. S. i zasilała je materjałami. Na zakończenie przemawiała tow. pos. Praussowa.

LIKWIDACJA KOMISJI OPINJODAWCZEJ PRACY

W poniedziałek przewodniczący Komisji Opinjodawczej Pracy, tow. poseł Ziemięcki, złożył na ręce p. wice-premjera Bartla swoją dymisję.

Oprócz przedstawicieli Zw. Zaw. wystąpili z Komisji Pracy, składając na ręce przewodniczącego odnośne pisma, tow. poseł Kronig oraz rzeczoznawca prawny w sprawach ochrony pracy, mecenas Lewy. W chwili obecnej w Komisji Opinjodawczej pozostają 2 przedstawicieli N. P. R. prawicy, a mianowicie pp. Jankowski i Brzeziński, przedstawiciel lewicy N. P. R., poseł Waszkiewicz, b. wice-minister Pracy, p. Gustaw Simon, przedstawiciel Ch. D., ks. Wójcicki, przedstawiciel urzędników państwowych, p. Duda, przedstawiciel pracowników umysłowych, p. Dabulewicz i przedstawiciel konfederacji pracy, p. Rygier.

KREDYTY NA AKCJĘ BUDOWLANĄ W WARSZAWIE

W związku z przedłożonym p. Ministrowi Skarbu przez Magistrat m. Warszawy projektem budowy domów wyłącznie dla bezdomnych i robotników Ministerjum Skarbu zawiadomiło Magistrat, że na rozpoczęcie i częściową realizację tego planu może otrzymać pożyczkę w obligacjach komunalnych Banku Gospodarstwa Krajowego, w wysokości 5 milj. zł. w złocie.

Kwota udzieloną zostaje Magistratowi poza kredytami budowlanemi stale udzielanemi przez B. G. Kr. na wykończenie domów już rozpoczętych poprzednio i przez B. G. Kr. finansowanych na podstawie ustawy o rozbudowie miast.

LUDWIK BEETHOVEN

(W SETNĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI)

Wszystkie kraje cywilizowane święcą dziś stulecie autora „Fidelia", niosą w hołdzie wielkiemu kompozytorowi setki i tysiące uwielbień, nie żałując słowa mówionego i drukowanego celem spopularyzowania uroczystości, a nadewszystko, mobilizują najlepsze siły wykonawcze, aby koncerty i akademje beethovenowskie w dniu tym urządzane wypadły jaknajświetniej.

Na czem polega znaczenie Beethovena, dlaczego postać ta jest droga sercu całego świata kulturalnego, nietylko każdego muzyka i artysty? Czem to objaśnić, że jego symfonje, sonaty i koncerty nie postarzały się wcale, przeciwnie nawet, wyidealizowane jeszcze w licznych rozprawach, artykułach, monografjach, po upływie całego wieku wzniosły się do rzędu najcudowniejszych zjawisk w zakresie twórczości muzycznej?

Samotny, obarczony nieuleczalną głuchotą, dręczony ciągłymi kłopotami, umiał Beethoven utrzymać się zawsze na wyżynie moralnej. Z doczesną egzystencja godziła go umiłowana sztuka. W swojem niezbyt długiem i nieszczęśliwem życiu (16.XII 1770 — 26.III 1827) związał w doskonały akord ideały etyczne z artystycznemi. Był piewcą bohaterstwa. Tak nam go przekazały lata, takim wyobrażamy go sobie, słuchając „symfonji heroicznej", Korjolana, symfonji V, IX, niektórych sonat, koncertów, kwartetów, „Mszy uroczystej", a nawet „Fidelia", któremu brak nerwu scenicznego, ale który jednocześnie jest doskonałym wyrazem beethovenowskich muzyczno-etycznych haseł.

Ale zatrzymajmy się przedewszystkiem, na muzyce wielkiego niemieckiego symfonisty. Tu mamy olbrzymi, mimo setek podręczników i monografji, niewyczerpany jeszcze teren do badań i spostrzeżeń. Z pomiędzy stu kilkudziesięciu „opusów" na pierwszym planie stoją symfonje. Jest ich dziewięć (autorstwo X-ej jest sporne). Każda obejmuje cały świat pomysłów muzycznych, emancypujących się stopniowo z wyraźnych wpływów Mannheimczyków, Mozarta i Haydna. W klasycznej ich czteroczęściowej konstrukcji mieszczą się ogromne skarby harmonji, melodji, rytmu, wyrazu, będące dla późniejszych pokoleń żywym i trwałym wzorem. Któryż z kompozytorów pobeethovenowskiej epoki nie wzorował się na tej muzyce przedziwnie mądrej, w każdym szczególe konsekwentnej i głęboko obmyślanej? W tem znaczeniu Beethoven jest nauczycielem całego stulecia, które nas dzieli od czasu, kiedy żył i tworzył. W dobie obecnej nietrudno jeszcze odnaleźć ślady jego twórczości, której życie, bez wahania, możemy przedłużyć w odległą przyszłość.

Nietylko symfonje zresztą są źródłem, z którego czerpie muzyka pobeethovenowska. Przypomnijmy sobie kwartety, sonaty, fantazje, koncerty, pieśni, a choćby drobne „Bagatellen", od których wywodzą się popularne u romantyków minjatury fortepianowe w rodzaju „Moments musicaux" Szuberta, czy „Pieśni bez słów" Mendelsohna. Muzyka dramatyczna pociągała autora „Fidelia". Pozostawił liczne plany oper i oratorjów. Wykończył z nich jedną tylko, mianowicie „Fidelio", która w kwietniu ma być u nas wznowiona. Zresztą narzekał Beethoven zawsze na brak odpowiednich tekstów. Kiedy zaczął myśleć o „Fauście" Goethego, śmierć nie pozwoliła mu urzeczywistnić upragnionego zamiaru.

Prawie o każdej gałęzi twórczości beethovenowskiej pisano już tomy. Nicowano ją na wszystkie strony, analizowano, upatrzono liczne wady, zalety, obliczano nieomal takty każdego utworu, a, mimo to, ostała się wszelkiej krytyce i stoi niewzruszenie na pograniczu dwuch epok muzycznych: klasycznej i romantycznej, jednocząc w sobie kierunki przeszłe i zapowiadając przyszłe. Jako doskonały wyraziciel dążeń klasycznych i zarazem zwiastun subjektywizmu w sztuce przeszedł Beethoven do historji muzyki, w której nie przestaje być zjawiskiem wyjątkowem i epokowem. W tem, najogólniej biorąc, streszcza się jego znaczenie muzyczne.

Pozostaje jeszcze jedno; Beethoven interesuje nas jako człowiek. Smutne dzieciństwo, wczesna śmierć matki, ojciec opanowany przez straszny nałóg pijaństwa, bieda w domu, opłakane stosunki, ciężkie warunki kształcenia się, potem młodość pełna walki (nieźle scharakteryzowana przez Romain Rollanda w „Janie Krzysztofie"), ostatnie zaś lata życia zatrute z powodu niewdzięczności zepsutego bratanka, a wreszcie głuchota i osamotnienie — to liczne źródła tragedji w jego życiu. Na tem ponurem tle jednak rysuje się tem wspanialej postać wielkiego artysty. Jego siła moralna urosła z wiekiem do olbrzymich legendarnych wprost rozmiarów. Prawość charakteru, szczery demokratyzm, wrodzone poczucie etyczne, pogarda dla wszelkiego fałszu, zewnętrznego blichtru, umiłowanie prawdy i pracy urobiły z niego człowieka o wysokim poziomie kultury wewnętrznej. Wierzył i przekonywał innych, że kształcenie siebie samego, wogóle doskonalenie się jest najświętszym obowiązkiem. „Postępuj naprzód — pisał — wnikaj do najdalszych głębin sztuki, bo tylko sztuka i nauka zbliżają człowieka do Boga". Takie i tym podobne myśli, nakazy zabarwiły idealizmem cały światopogląd kompozytora, przekazały nam jego obraz w świetle wzniosłej apoteozy moralnej.

Muzyka beethovenowska w ciągu długiego wieku nic nie straciła na sile. Przed jej potęgą twórczą i moralną nie przestają się chylić głowy z czcią najwyższą. Dziś, kiedy po stu latach wskrzeszamy we wspomnieniach postać wielkiego mistrza z Bonn, święcimy w nim mocarza z ducha, mędrca i poetę natchnień muzycznych.

H. Dorabialska.

Od Redakcji. Ilustracje związane z rocznicą beethovenowską czytelnicy znajdą na str. 6-ej.

CO SŁYCHAC NA SWIECIE

DZIESIĘĆ PARTJI KOMUNISTYCZNYCH W NIEMCZECH.

Komuniści głoszą wszędzie hasło „jednolitego frontu" robotniczego na rozkaz centrali moskiewskiej. Wiemy ile obłudy i wiarołomstwa mieści się w tem haśle, stworzonem przez Moskwę w celach rozbicia, osłabienia i zdemoralizowania klasy robotniczej. Ale „kto czem wojuje, od tego ginie". Swą niszczycielską działalnością wśród klasy robotniczej a niewolniczą uległością wobec Moskwy, doprowadzili do tego, że rozproszkowali swą własną partję na szereg grup, zwalczających się wzajemnie z całą zaciekłością.

W Niemczech np. jest obecnie aż dziesięć grup komunistycznych, z których każda tworzy w parlamencie osobną frakcję. Oto ich lista: 1) frakcja Brandlera, 2) frakcja Ernesta Meyera, 3) funkcjonarjusze partyjni (Ewert, Pieck i in.), 4) frakcja Thälmanna (obecnie prawowierna moskiewska), 5) lewica z Chemnitz, 6) grupa Webera, 7) grupa Köttera, 8) lewa opozycja (grupa Urbahnsa), 9) grupa Korscha, 10) grupa Schwarza.

Tak wygląda „jednolity front" w szeregach komunistycznych! Oto wzór, wedle którego chcą tworzyć „jednolity front" klasy robotniczej!

PACYFIŚCI NIEMIECCY.

(m. s.). Dnia 6 marca odbył się zjazd związku zachodnio - niemieckiego pacyfistów, na którym 176 oddziałów reprezentowało 240 delegatów. Na zjeździe tym zapadły uchwały, które raz jeszcze potwierdzają, że fałszem jest szerzony przez naszych nacjonalistów pogląd, jakoby całe Niemcy przepojone były jadem nienawiści w stosunku do Polski. Zjazd przyjął rezolucję, wzywającą prezydjum stowarzyszeń pokojowych i obrony praw człowieka do podjęcia bezzwłocznie akcji na rzecz porozumienia niemiecko - polskiego, które wymaga obecnie zdwojonych wysiłków. Zjazd wyraził ubolewanie, że konferencja ekonomiczna, zapowiedziana w Gdańsku przez komitet porozumiewawczy polsko - niemiecki, nie może dojść do skutku, podkreślając, że podobnie jak w pracy nad porozumieniem niemiecko-francuskiem należy prowadzić wytężoną działalność nad uregulowaniem stosunków z Polską, niezależnie od stanowiska, jakie zajmuje oficjalna polityka. Zjazd potępił nieumotywowane i ostre zerwanie przez Rząd niemiecki rokowań w sprawie traktatu handlowego z Polską.

W numerze marcowym „Zgody Narodów", w korespondencji jednego z młodych pacyfistów niemieckich, czytamy o zerwaniu rozpoczętych układów: „Rząd niemiecki przerwał je, ponieważ Polska nie chce przedłużyć pozwolenia na pobyt czterech dyrektorów przemysłowych. Gdyby wydalono 100 robotników pies kulawy by się o to nie troszczył. Tak jednak pieni się cała prasa nacjonalistyczna i część pozostałej, uderzając w ton, który przedtem był w użyciu tylko przeciw Francji" Autor wskazuje na straty, które obie strony ponoszą przez wojnę celną, uważa, że Rząd polski, jakkolwiek przyczynił się przez to do „podtrzymania smutnych stosunków", był formalnie w prawie. „My także nie pozwolilibyśmy sobie dyktować przez obce państwo, jakich cudzoziemców chcemy zatrzymać w kraju".

KANDYDACI SOCJALISTYCZNI DO PARLAMENTU AUSTRJACKIEGO.

Na konferencji austrjackiej partji socjalistycznej, w dn. 22 b. m., zatwierdzono listy kandydatów na posłów do parlamentu, do którego wybory odbędą się 24-go kwietnia.

Na czele list jedenastu okręgów (Wiedeń i Austrja dolna) widnieją: Otto Bauer, Leuthner, Glöckel, Seitz, Ellenbogen, Eldersch, Emmy Freundlich, Pölzer, Hueber, Forstner, Deutsch, Sewer, Skaret, Adelajda Popp, Volkert, Austerlitz, Renner, Tomschik, Danneberg i in.

Każda lista zawiera 1 lub 2 nazwiska kobiece.

PARTJA PRACY A KOMUNIŚCI.

Jak wiadomo na kongresie Partji Pracy w Liverpoolu zapadła uchwała, że żaden członek partji komunistycznej nie może być przyjęty do Partji Pracy ani pozostać w jej szeregach i że związki zawodowe winny zaniechać wysyłania komunistów lub członków partji, nie należących do Partji Pracy, jako delegatów na zjazdy i konferencje partyjne.

Zgodnie z tą uchwałą, której wykonanie przekazano organizacjom lokalnym, władze naczelne stale przypominały o konieczności ścisłego jej przestrzegania. Egzekutywa Partji Pracy wydaliła z partji trzy grupy lokalne z Walji, z powodu zlekceważenia uchwały liverpoolskiej.

ZNOWELIZOWAĆ USTAWĘ O ROZBUDOWIE MIAST.

(r) Nasza ankieta w sprawie budowlanej wzbudziła **szerokie zainteresowanie nie tylko w stolicy, ale i na prowincji.** Dowodem na to są poniższe uwagi, nadesłane nam **z Łodzi** przez tow. **D. Konarskiego:**

Dotychczas w sprawie rozbudowy miast nic prawie nie zrobiono, a to, co próbowano zrobić, zrobiono źle. Zamiast bowiem, jak się to dzieje na Zachodzie, przystosować rozbudowę do potrzeb ludności, więc do stałego przyrostu i do liczby nowoskojarzonych małżeństw, powiększano bezplanowo liczbę jednoizbowych mieszkań. Wskutek tego w Łodzi np. **jest 72% jednoizbowych mieszkań, w Warszawie 42%.** Jakże inaczej wyglądają te liczby w innych miastach: w Poznaniu jednoizbowych mieszkań jest 10%, **w Berlinie 7%, w Wiedniu 6% w Gdańsku 3%, w Bernie tylko 1½%.**

Cyfry te mówią same za siebie. Należy także przy porównywaniu uwzględnić tę okoliczność, że w Łodzi i w Warszawie stosunek ilości mieszkańców do ilości izb jest ogromny. Rezultatem są szerzące się choroby zakaźne, **w szczególności gruźlica.**

Jak zapobiec takiemu stanowi rzeczy? Według mnie, inicjatywę powinny wziąć na siebie gminy, które w najbliższych latach wystawiałyby domy z mieszkań jednoizbowych, pod mianem domów, budowanych z konieczności (Nothäuser), dla odciągnięcia sublokatorów z przetłoczonych mieszkań jednoizbowych. Niezależnie od tego, spółdzielnie powinny budować mieszkania dwu i trzyizbowe. Fundusze na to winny się znaleźć narazie z pożyczek z PKO. Procent zaś od nich możnaby opłacać z 8% podatku lokalowego, który wynosi 40.000 zł. rocznie. Także magistraty, które sumy, otrzymane z podatków lokalowych, **nieprawnie przeznaczają na inne cele,** powinny obrócić je na rozbudowę. Ogółem podczas najbliższych pięciu lat trzebaby na rozbudowę przeznaczyć około 200 milj. rocznie.

Niemcy wydają rocznie 2.000.000.000 zł. (2 miljardy złotych) na rozbudowę, a magistrat Berlina, prócz tego, specjalnie na rozbudowę mieszkań robotniczych i mieszkań dla bezrobotnych — 500 milj. zł. Pożyczki dla spółdzielni powinny być bezwarunkowo **bezprocentowe, długoterminowe i wypłacane w wysokości 95 proc. sumy kosztorysowej,** gdyż inaczej nie będą dostępne dla robotnika.

Wybudowanie bowiem 2-ch pokoi z wygodami kosztuje obecnie około 8000 zł., a amortyzacja 40-letnia bez procentów 2½%, czyli zł. 200 + wydatki na dozorcę, światło itp. 60 zł., to jest właśnie 20% zarobków przeciętnego robotnika, zarabiającego w ciągu 6 dni roboczych 25—30 zł..

W tym też kierunku powinna iść nowelizacja „Ustawy o rozbudowie miast", wraz z rozporządzeniem Rady Ministrów, inaczej bowiem z **pożyczek nie będą mogły korzystać spółdzielnie i cała sprawa utknie na miejscu.**

Czas najwyższy, aby znowelizowana ustawa ujrzała światło dzienne. Kredyty powinny być udzielane nie na jesieni, lecz na wiosnę, **przedewszystkiem dla domów na wykończeniu,** aby sezon budowlany nie został stracony.

Ożywienie przemysłu budowlanego przyniesie podwójną korzyść, gdyż przy budowie **mogą znaleźć pracę liczne rzesze bezrobotnych.**

PROJEKTY USTAW ROBOTNICZYCH

Zw. prac. umysł. domaga się przedłużenia terminu nadsyłania opinji.

Min. Pracy przesłało do zaopinjowania Związkom zawodowym ustawy o ubezpieczeniu, o sądach pracy oraz o Radzie Ochrony Pracy. Termin, do którego Związki mają nadesłać opinję, wyznaczony został do dn. 1 kwietnia.

Zw. Zaw. Prac. Umysłowych zwrócił się do Ministra Pracy z memorjałem, w którym domaga się przedłużenia terminu nadesłania opinji o powyższych ustawach do dnia 1 maja.

NIEDOZWOLONE INTERWENCJE ADWOKACKIE

Rada Adwokacka zawiesiła na jeden rok w czynnościach adwokata Śleszyńskiego. Adwokat ten, reprezentant przemysłu górnośląskiego interwenjował w sprawach tegoż przemysłu u różnych czynników rządowych. Władze państwowe stwierdziły, że interwencje adwokata Śleszyńskiego przekraczają dozwolone granice i wobec tego skierowały sprawę do Rady Adwokackiej, która po rozpatrzeniu sprawy zawiesiła w czynnościach adw. Śleszyńskiego. Prokurator założył od tej decyzji apelację, domagając się całkowitego wykreślenia adw. Śleszyńskiego z listy adwokackiej.

WARSZAWSKA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W WARSZAWIE, UL. GRZYBOWSKA 51.

We wtorek dnia 29 b. m. w lokalu Spółdzielni, ul. Chłodna 29, wieczorem o godz. 8 odbędzie się **odczyt Jana Strzeleckiego,** naczelnika Wydziału Społeczno - Gospodarczego Min. Spraw Wewnętrznych, pod tytułem

„Samorząd w Polsce".

ODCZYT T. U. R. NA ŚLĄSKU W CZECHOSŁOWACJI

Na zaproszenie Tow. „Siły" ze Śląska Polskiego w Czechosłowacji im. Głównego Zarządu T. U. R. wyjechał wczoraj na szereg odczytów tow. poseł Z. Piotrowski, które odbędzie w Karwinie, Dąbrowie, Trzyńcu, Stonawie i Łazach.

WYJAŚNIENIE KASY CHORYCH M. WARSZAWY

We wczorajszych niektórych dziennikach porannych ukazała się notatka p. t. „Śmierć zamiast zasiłku w Kasie Chorych", opatrzona mniej lub więcej złośliwymi komentarzami, na podstawie których czytelnicy mogli nabrać przekonania, iż śmierć Antoniego Popławskiego nastąpiła z winy Kasy Chorych.

Ponieważ tak nie było, Kasa Chorych m. Warszawy wyjaśnia, co następuje:

Antoni Popławski, lat 64, zgłosił się do lekarza Kasy Chorych dn. 24 lutego r. b., który stwierdził u chorego rozwiniętą w wysokim stopniu arterjosklerozę i suchoty płuc, zaordynował odpowiednią kurację i uznał go za niezdolnego do pracy, wobec czego Popławski otrzymywał zasiłek chorobowy, po który sam się zgłaszał. Zasiłki są wypłacane w miarę zgłaszania się interesantów bez potrzeby czekania w kolejce. Dnia 24 b. m. Popławski przyszedł do biura Oddziału II na Solcu, które posiada obszerną i dobrze przewietrzoną poczekalnię. Po pewnym czasie zeszedł na parter do ustępu, gdzie osłabł i omal nie upadł, co zauważył jeden z szoferów Kasy i zaprowadził go do izby opatrunkowej Pogotowia Kasy. Pomimo zrobionego przez dyżurnego lekarza zastrzyku kamfory, schorowany starzec zakończył życie.

KRONIKA POLITYCZNA

ZAPRZECZENIE.

Czy będzie rozłam w „Piaście"?

Dowiadujemy się, że pogłoski o rzekomo mającym nastąpić rozłamie w P.S.L. „Piast" pozbawione są wszelkiej podstawy.

KTO ZOSTAŁ W N. P. CH.?

Po wystąpieniu z N. P. Ch. pp. Bonna, Szakuna i Szapiela w klubie sejmowym N. P. Ch. pozostali pp. Wojewódzki, Ballin i Fiderkiewicz.

POSEŁ FINLANDZKI U MINISTRA ZALESKIEGO.

Poseł finlandzki p. Procoppe był przyjęty wczoraj przez Ministra Spraw Zagranicznych, p. Zaleskiego.

OPIEKA NAD POLAKAMI W CHINACH.

Dzięki interwencji ambasadora francuskiego p. Laroche'a, Polacy zamieszkali w Szanghaju korzystają z opieki tamtejszych władz francuskich.

Z MIN. REFORM ROLNYCH.

W roku bieżącym zostały ogłoszone rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o zniesieniu służebności agrarnych, oraz rozporządzenia wykonawcze do nich.

Przywiązując wielką wagę do całkowitego uregulowania niezwykle ważnej sprawy serwitutów, Min. Reform Rolnych opracowuje uzupełniające powyższe przepisy rozporządzenia o wymiarze i pobieraniu opłat za czynności związane ze znoszeniem służebności.

Opracowywana jest również szczegółowa instrukcja, którą urzędy ziemskie będą stosować przy przeprowadzaniu postępowania znoszenia służebności oraz innych zabiegów agrarnych, normowanych przez rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o zniesieniu służebności.

WALNE ZEBRANIE Stowarzyszenia aplikantów sądowych i adwokackich

Na wczorajszem walnem zebraniu członków Powszechnego Stowarzyszenia Aplikantów Sądowych i Adwokackich uchwalono następującą rezolucję:

„Powszechne Stowarzyszenie Aplikantów Sądowych i Adwokackich **stanowczo przeciwstawia się** wszelkiego rodzaju zamiarom wprowadzenia **ograniczeń wyboru i wykonywania wolnego zawodu adwokackiego,** czy to pod postacią **„numerus clausus" czy też przymusowego wysiedlania poza obręb stolicy".**

WIECZÓR TATRZANSKI

W dniu 23 b. m. w sali Tow. Hygienicznego, Karowa 31, odbył się Wieczór Tatrzański, zorganizowany staraniem Oddz. Warsz. TUR.

Tow. poseł **Czapiński** przedstawił we wstępie historję taternictwa i jego rozwój. Wymienił kilku wybitnych taterników, jak Chałubińskiego, Karłowicza, Zaruskiego i analizując ich opinję o górach stwierdza, że góry dają człowiekowi ogromnie dużo zadowolenia moralnego i fizycznego; rozwijają hart, silną wolę, zdolność pokonywania przeciwności. Ilustrując na obrazach piękno Tatr, zachęcał do brania udziału w wycieczkach turowych, uważając że najskuteczniejszym odpoczynkiem dla robotnika są góry, stawiając za przykład robotników niemieckich, którzy stworzyli potężną organizację turystyczną ze 100.000 członków, posiadającą kilkadziesiąt własnych schronisk.

W części artystycznej p. Kejlowa przy akompanjamencie p. Jastrzębskiej odśpiewała parę pieśni, sprawny chór profesora Kazuro i deklamacje młodzieży TUR. dopełniły wieczoru.

PRZEGLĄD PRASY

Zamknięcie sesji sejmowej. — Kłopoty prawicy.

Decyzja zamknięcia sesji sejmowej, powzięta przez Rząd, musiała — w obecnych warunkach — wywołać wrażenie, że idzie tu o nową „próbę sił" między Rządem a Sejmem. Tak też traktują tę sprawę **„Kurjer Poranny"** i **„Kurjer Polski".** Rząd, widząc przyśpieszoną pracę Sejmu nad sprawami, których sam dotychczas nie rozwiązał, chce przez zamknięcie Sejmu dowieść społeczeństwu, że jego wybrańcy nie są zdolni do pracy twórczej. „Poranny" niedwuznacznie się cieszy z tego powodu, „Polski" jest raczej zmartwiony.

Tymczasem **„Gazeta Warszawska Poranna",** jak gdyby nigdy nic, uporczywie walczy o reformę ordynacji wyborczej, wyliczając sakramentalne trzy żądania „minimalne" prawicy. Najparadniejsza jest „zasada", że mandaty należy rozdzielać w stosunku do liczby tych, którzy brali udział w poprzedniem głosowaniu. Wyborcy z 1922 r. mają być żywiołem „czynnym", ci zaś co dojrzeli politycznie w ciągu ostatnich pięciu lat — „biernym". Ładna „reforma!".

W **„Kurjerze Warszawskim"** sen. Koskowski, broniąc reakcyjnych pomysłów prawicy w sprawie zmian ordynacji, powołuje się na przykład Francji, gdzie jakoby socjaliści wyrzekli się proporcjonalności, której zwolennikami pozostali jedynie posłowie prawicy i centrum.

Otóż nic podobnego. Socjaliści jak byli tak też są nadal zasadniczymi zwolennikami proporcjonalności, a jeżeli obecnie żądają powrotu do okręgów jednomandatowych, to tylko dlatego, że obecny system proporcjonalny we Francji jest **karykaturą proporcjonalności** i dlatego też prawica go broni.

Nie uchodzi senatorowi i publicyście tak fałszywie informować czytelników.

W obozie prawicy tak zw. konserwatywnej nie może dojść jakoś do zgody. Dubadeków, pragnących zjednoczyć się z endekami z O. W. P. jak też z żubrami wileńskimi i stańczykami krakowskimi, atakują obie te ostatnie partje. Żubry wypominają dubadekom ich wrogi stosunek do Piłsudskiego, któremu kładą już koronę królewską na głowę, ucieczkę p. Strońskiego do Poznania w dniach majowych i t. p.; stańczycy krzywią się na zbytnią zależność dubadeków od endeków, na to, że dubadecy nie rozróżniają w dostatecznym stopniu pojęcia konserwatyzmu od nacjonalizmu. P. Stroński niewiele ma do powiedzenia na te ataki, tłomaczy je pobłażliwie wiosną, kiedy to chce się „powierzgać zaczepnie w stronę pobliską".

B.

PRZED OŻYWIENIEM RUCHU BUDOWLANEGO W STOLICY

W związku z przyznaniem już przez rząd większych kredytów na zwalczanie bezrobocia i bezdomności w stolicy, w wydziale technicznym magistratu trwają przygotowania do rozpoczęcia na wielką skalę ruchu budowlanego w stolicy. Między in. uruchomiono specjalną pracownię architektoniczną, w której opracowywane są nietylko plany, ale również t. z. normalizacja elementów budowlanych, sprowadzająca się do opracowania jednolitego typu poszczególnych części domów (okien, drzwi, podłóg, wiązań dachowych etc.) w celu osiągnięcia jaknajwiększych oszczędności i szybkości wykonania. Przygotowany jest również odpowiedni personel techniczny do niezwłocznego podjęcia robót. W pierwszym rzędzie podjęta ma być budowa małych mieszkań w ilości 2.000 w Mokotowie, Żoliborzu i na Pradze, zawierających około 5.000 izb mieszkalnych.

PRZEGLĄD SPRAW ROBOTNICZYCH

Z Włoch. — Dlaczego rozwiązano Konfederację Generalną Pracy.

Pisaliśmy już w „Robotniku" o rozwiązaniu włoskiej centrali klasowych związków zawodowych, o przeniesieniu się przywódców na emigrację do Paryża.

Rada Naczelna tych organizacji ogłosiła oficjalny komunikat przedstawiający przebieg wypadków, które zmusiły do rozwiązania organizacji.

Są one tak wymowne, iż warto się z nimi zapoznać chociażby w krótkim zarysie. Dn. 1 listopada 1926 r. została zajęta, zburzona i splądrowana siedziba Konfederacji Generalnej Pracy w Medjolanie. Tegoż dnia ten sam los spotkał siedzibę Federacji robotników metalurgicznych w Turynie i lokal Sekretarjatu międzynarodowego pracowników tramwajowych w Rzymie. 2-go listopada prefektura w Medjolanie zawiesiła wydawanie organu związkowego „Battaglie Sindicali"; 16-go listopada, coprawda zwrócono lokale Konfed. Gener. Pracy i Federacji robotników metalurgicznych, gdy jednak zwrócono się do policji o zwrot przedmiotów zniszczonych, lub zabranych, nie otrzymano żadnej odpowiedzi. Lokal w Rzymie był tak zniszczony, iż nie nadawał się do użytku.

Wkrótce potem skazano na areszt domowy dwuch członków Rady Naczelnej: sekretarza Federacji robotników rolnych i sekretarza Federacji robotników przemysłu domowego, oraz przedstawiciela Ligurji. Gdy w listopadzie sekretarjat związkowy wystosował komunikat do prasy, ażeby zdementować pogłoski o rozwiązaniu się związków klasowych, żadne z pism go nie umieściło, obawiając się represji.

W tym samym czasie związki faszystowskie, jedyne oficjalnie uznane, wywierały niesłychaną presję na pracowników, ażeby zmusić ich do wystąpienia ze związków wolnych. Szykany i represje polityczne i ekonomiczne spadały na tych, którzy pozostawali wierni ruchowi klasowemu. W tych warunkach wszelka działalność związków stała się niemożliwa. To też Rada Naczelna w dniu 4 stycznia 1927 r. postanowiła je rozwiązać.

Niemieckie pracownicze związki zawodowe wobec trustów i karteli.

Niemieckie związki zawodowe robotnicze wszelkich odcieni, pracowników umysłowych zarówno instytucji prywatnych jak i publicznych złożyły rządowi memorjał, dotyczący trustów i karteli.

Wobec tego, że kartele i trusty wielkoprzemysłowe dążą do monopolizowania rynku przemysłowego, memorjał domaga się udziału klasy pracującej w zarządzaniu gospodarstwem narodowem. Przedstawiciele pracowników powinniby brać udział w zarządach trustów i karteli na tych samych podstawach, co inni członkowie, szczególnem zaś ich zadaniem byłaby ochrona interesów publicznych.

Tendencja trustów i karteli monopolizowania rynku winna być poddana kontroli publicznej, a w tym celu należałoby utworzyć przy Min. Gospodarstwa Rzeszy parytetyczne biuro kontroli. Co pewien czas musiałoby ono składać sprawozdania parlamentowi. Dla kontroli międzynarodowej powinno powstać prawodawstwo międzynarodowe oparte na współpracy z Ligą Narodów.

Stan ratyfikacji Waszyngtońskiej Konwencji o 8-godzinnym dniu pracy.

Sprawa ratyfikacji była przedmiotem obszernej dyskusji w Senacie francuskim. 10-go lutego 1927 r. 279 głosami przeciwko jednemu zgodzono się na ratyfikację, uzależniono ją jednak nie tylko od ratyfikowania przez Niemcy lecz i przez Anglję. Ponieważ Izba posłów uzależniła tylko od Niemiec, sprawa więc musi do niej wrócić raz jeszcze. Jak dotąd więc z krajów wielko-przemysłowych Europy jedynie Belgja dokonała ratyfikacji (we wrześniu 1926 r.) bez zastrzeżeń.

Włochy uczyniły ją faktycznie zależną od stanowiska Niemiec, Francji, Anglji i Szwajcarji.

W Anglji sprawa, jak oświadczył w lutym 1927 r. w Izbie Gmin minister pracy, jest wciąż jeszcze w stadjum badań. W Niemczech sprawa stanie się aktualną dopiero po uchwaleniu nowej ustawy o ochronie pracowników. Ta ostatnia jest obecnie przedmiotem gorącej dyskusji a i protestów ze strony sfer pracowniczych.

Zapoznamy z nią czytelników „Robotnika" w jednym z najbliższych przeglądów.

Br. Ziemięcki.

TELEGRAMY

ROSJA SOWIECKA, A DŁUGI CARSKIE WOBEC FRANCJI

OŚWIADCZENIE RAKOWSKIEGO

Paryż, 25.3 (AW). Sowiecki poseł w Paryżu Rakowski w rozmowie z przedstawicielami pism prawicowych paryskich oświadczył, że rząd sowiecki stoi na stanowisku nieuznania długów Rosji carskiej wobec Francji. Natomiast Sowiety ofiarują francuskim posiadaczom starych rosyjskich papierów państwowych pewną sumę umowną, ale tylko pod warunkiem, że Francja zapewni dla Rosji kredyty handlowe w wysokości 500 miljonów franków. Ze swej strony Rosja daje i Francji możność udziału eksploatacji posiadłości państwowych. W ten sposób Francja może znaleźć środek na zwalczenie bezrobocia, panującego w kraju.

DNI GROZY W NANKINIE

BOMBARDOWANIE MIASTA

Szanghaj, 25.3 (PAT.). Według ostatniej wiadomości, sytuacja w Nankinie jest wysoce krytyczna. Współpracujące z sobą ściśle brytyjskie i amerykańskie władze morskie, natrafiają w rokowaniach z kantończykami na poważne trudności..

Londyn, 25.3 (AW). Jak donoszą z Szanghaju, brytyjskie i amerykańskie okręty wojenne, stojące pod Nankinem, wobec pozostawienia ultimatum angielskiego przez dowództwo wojsk Kantońskich bez odpowiedzi, i wobec niewypuszczenia 100 angielskich i 25 amerykańskich zakładników, rozpoczęły bombardowanie miasta. Wskutek ostrzeliwania z ciężkich dział marynarki wojennej, miasto poniosło olbrzymie szkody. Komendanci angielskich i amerykańskich sił zbrojnych wystosowali przed wieczorem jeszcze raz do dowódców chińskich ostrzeżenie, że jeżeli do wieczora nie wypuszczą zakładników, miasto legnie w gruzach. Według doniesień japońskich, wskutek ostrzeliwania Nankinu przez wojska kantońskie, straciło życie więcej, niż 100 obywateli amerykańskich i angielskich, pozatem z wojsk zostało zabitych 20 żołnierzy angielskich i 18 amerykańskich.

WOJENNA ZDOBYCZ KANTOŃCZYKÓW

Londyn, 25.3 (AW). Przy zajęciu Szanghaju przez wojska kantońskie, kantończycy zdobyli 50 armat i kilka tysięcy karabinów. Liczba jeńców jest bardzo znaczna. W dzielnicy chińskiej powtarzają się jeszcze tu i owdzie demonstracje antyangielskie. Nankin został doszczętnie splądrowany. Również konsulat japoński, angielski i amerykański zostały zdemolowane.

OPIEKA NAD KOLONJĄ POLSKĄ W SZANGHAJU

Szanghaj, 25.3 (AW). Generalny konsul francuski w Szanghaju objął, na zasadzie porozumienia rządu polskiego z Quai d'Orsay, opiekę nad kolonją polską w tem mieście.

PRZED WYBOREM PREZYDENTA ŁOTWY

TRUDNOŚCI W USTALENIU KANDYDATUR

Ryga, 25.3 (AW). Rokowania, prowadzone między sobą przez stronnictwa burżuazyjne, zmierzające do wyłonienia wspólnej kandydatury przy zbliżających się wyborach na prezydenta, rozbiły się tym razem, zdaje się, definitywnie. W tym stanie rzeczy zyskują na aktualności kandydatury, wysuwane przez umiarkowanie lewicową partję młodowłościańską, Nonaca i Samuela. Ta ostatnia kandydatura, ze względu na przychylny do niej stosunek socjaldemokratów, byłaby niemal przesądzona, gdyby nie opozycyjne nastroje w stosunku do niej, panujące wśród niektórych frakcji mniejszości narodowych. Przeciwstawiając się obu kandydaturom, centrum demokratyczne wysuwa p. Juraszewskiego, ten jednak przyjęcie kandydatury warunkuje poparciem zarówno prawicy, jak i młodowłościan, na co obecnie bynajmniej się nie zanosi.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE

— W początkach maja rozpoczęte mają być w Berlinie rokowania między Niemcami a Jugosławją w sprawie zawarcia traktatu handlowego. Przewodnictwo delegacji jugosłowiańskiej ma objąć poseł jugosłowiański dr. Baludżicz.

— W okolicach miejscowości Groźny, na Kaukazie, wybuchł pożar na terenach naftowych.

— Turecka rada ministrów przyjęła polsko - turecką konwencję konsularną i złożyła parlamentowi do ratyfikacji.

— „Le Journal“ donosi z Nicei, że 3-ch Włochów, w tem jeden karabinier straży celnej i jeden żołnierz milicji faszystowskiej w pełnym rynsztunku i uzbrojeniu przekroczyli granicę włosko - francuską i przybyli do Fontanu, leżącej o 2 klm. od granicy. Wstąpili oni do miejscowej oberży, skąd udała im się ujść przed przybyciem policji, dzięki współdziałaniu oberżysty O dochodzeniu, wszczętem w tej sprawie przez policję, zawiadomiony został minister spraw wewnętrznych, sztab generalny i miejscowy prefekt.

— „Echo de Paris“ donosi z Berlina, że minister Stresemann przesłał do odłamu niemieckiego stronnictwa ludowego w Zagłębiu Saary, depeszę, w której wyraził pogląd, że rozstrzygnięcie zagadnienia Zagłębia Saary na ostatniej sesji Rady Ligi Narodów nie jest zadawalające z punktu widzenia interesów Rzeszy Niemieckiej oraz tego Zagłębia. Ponadto min. Stresemann przyrzekł bronić w przyszłości interesów Zagłębia Saary również gorąco, jak to czynił dotychczas.

— Run na banki w Japonji w związku z trudnościami płatniczemi, w jakich znalazło się 8 małych banków, rozszerzył się i na inne instytucje bankowe. Bank Japoński oraz ministerjum finansów zdecydowały przyjść z pomocą bankom. Suma wkładów wynosi w bankach 17 — 18 milj. funt. szt.

— W Belgji panuje wielkie rozgoryczenie z powodu odrzucenia przez Holandję traktatu o otworzeniu ujścia Skaldy dla ruchu międzynarodowego. Pisma belgijskie roztrząsając stanowisko rządu holenderskiego, twierdzą, że skoro umiędzynarodowienie ujścia Skaldy nie zostało osiągnięte drogą układu, sprawę tę musi rozpatrzeć Liga Narodów.

— Francuska komisja izby deputowanych odrzuciła wniosek, domagający się przyznania kobietom czynnego i biernego prawa wyborczego.

— Amerykański sekretarz stanu Kellog udaje się dziś na parowcu „Olimpic“ do Europy. Podróż jego ma charakter wybitnie prywatny, gdyż chodzi głównie o przejażdżkę odpoczynkową. Prawdopodobnie koło połowy kwietnia minister Kellog wróci do Waszyngtonu.

MASOWY RUCH KOLEJARZY

Na wiecu **w Koluszkach,** w dn. 13 marca b. r. po referatach tow. tow. Fijałkowskiego, Węgorzewskiego i innych, uchwalono rezolucję, wyrażającą pełną solidarność z Z. Z. K. w walce o poprawę bytu pracowników kolejowych.

Zebrani w tej rezolucji piętnują zdradziecką robotę Związków żółtych, w szczególności Z. Z. P.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

BILANS

BANKU POLSKIEGO

Bilans Banku Polskiego **za drugą dekadę marca** wykazuje wzrost zapasów kruszcu, t. j. złota i srebra o 54.000 zł. (151,9 milj. zł.). Zapas walut i dewiz dzięki zmniejszeniu się zobowiązań w walucie zagranicznej o 3,2 milj. zł. (34,5 milj. zł.) wzrósł netto o 4,7 milj. zł. (236,3 milj. zł.). Portfel wekslowy powiększył się o 9,4 milj. zł. (344,5 milj. zł.), pożyczki zabezpieczone zastawami o 637 tys. zł. (13,1 milj. zł.). Salda na rachunkach żyrowych i innych zobowiązań, wzrosły o 18,8 milj. zł.) (263,5 milj. zł.). Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 4,2 milj. zł. (627,6 milj. zł.). Również i stan polskich monet srebrnych i bilonu zmniejszył się o 2,2 milj. zł. (14,9 milj. zł.). Inne pozycje bez większych zmian. (FAT).

WIADOMOSCI Z CAŁEGO KRAJU

Kutno

O JEDNOLITĄ SZKOŁĘ W POLSCE.

Dn. 13 b. m. odbył się wiec oświatowy, zorganizowany przez T. U. R. i Zw. Polskiego Naucz. Szkół Pow., pod hasłem „O jednolitą szkołę powszechną“.

Przewodniczył burmistrz tow. **Gonorczyński,** który krótko omówił znaczenie ustroju szkolnictwa dla państwa.

Referentami w sprawie wprowadzenia jednolitego ustroju szkolnictwa w Polsce byli: z ramienia TUR tow. sen. **Kłuszyńska** oraz delegat Zarządu Gł. Zw. Polsk. Naucz. Szkół Powsz. z Warszawy, p. **Maj.**

Jednogłośnie uchwalono rezolucję, zawierającą postulaty nasze w sprawie szkolnictwa powszechnego. Również jednogłośnie, na wniosek tow. **Janiaka,** uchwalono rezolucję przeciwko zamachowi na ordynację wyborczą.

Obecnych było 700 osób.

Kielce

WIELKIE ZGROMADZENIE P. P. S.

Dnia 20 marca, odbył się wielki wiec P. P. S. w sali kina „Czary“.

Wiec zagaił tow. Galiński, na przewodniczącego wybrano tow. Partykę. Referat o zamachu reakcji na prawo wyborcze do Sejmu, Senatu i ciał samorządowych i o zamachach na ustawodawstwo robotnicze —wygłosił tow. dr. Kelles-Krauz z Radomia.

Przemówienie tow. dr. Kelles-Krauza zostało entuzjastycznie przyjęte przez zebranych.

Następnie przemawiali tow. tow. Jarzyński, Bielica i Wiślicki.

Przyjęto następującą rezolucję:

„Zważywszy, że dotychczasowa sanacja gospodarcza kraju, odbywa się wyłącznie kosztem klasy pracującej, którą doprowadza się do coraz to większej nędzy, zebrani domagają się od rządu zmiany tej polityki i zapewnienia masom robotniczym ludzkiej egzystencji, tudzież zabezpieczenia na starość.

Dalej rezolucja zawiera jaknajenergiczniejszy protest przeciwko zamachom na ordynację wyborczą, oraz domaga się rozwiązania bezprawnie istniejącej dotąd Rady Miejskiej i rozpisania nowych wyborów, na podstawie dotychczasowej ordynacji wyborczej. Zebrani wyrażają pełne uznanie i całkowite zaufanie kierowniczym władzom partyjnym“.

Po odśpiewaniu „Czerwonego Sztandaru“ wiec został zakończony. Wiec odbywał się w nastroju nadzwyczaj poważnym i podniosłym, co świadczy o tem, że klasa robotnicza Kielc zdaje sobie sprawę, iż tylko pod sztandarem P. P. S. zdoła obronić swoje prawa.

Przemyślany

MASAKRA POLICYJNA.

Donoszą nam z Przemyślan:

W Przemyślanach, obok Lwowa, rządzi despotycznie komisarz policji państwowej, Karpiński.

Przed kilku miesiącami posterunkowi w Przemyślanach pobili tak ciężko Teodora Bodaka, **że zmarł on, wskutek doznanych obrażeń.**

Ostatnio znowu w miejscowości tej zdarzył się wypadek, świadczący, iż policja rekrutuje się, niestety, często z nieodpowiedzialnych elementów, podrywających autorytet władzy.

Ostatnio w jednej z szynkowni zapijał się post. Kuliwiński, prowokując zachowaniem się obecnych. Widoku tego nie mógł znieść jeden z obecnych tam obywateli, niejaki Kazimierz Chudzik, rzemieślnik, który zwrócił posterunkowemu uwagę na niewłaściwe jego zachowanie się. Policjant ten zawezwał wówczas kolegę swego Nowaka, poczem obaj przemocą **wywlekli p. Chudzika z restauracji, skuli go, następnie zaprowadzili w bezludny zaułek i tam zmasakrowali go kolbami do utraty przytomności.**

Po godzinnych torturach **przewieziono** go do aresztów policyjnych, **gdzie** masakra trwała w dalszym ciągu. Krzyki i jęki nieszczęsnego zaalarmowały mieszkańców tego miasta.

Kilku obywateli udało się wtedy do domisarza policji Karpińskiego, aby zapobiegł tym torturom.. P. Karpiński widocznie nie wzruszył się tem zbytnio, **gdyż masakra i tortury aresztowanego p. Chudzika trwały przeszło 5 godzin.**

P. Chudzik doznał ciężkiego uszkodzenia na całem ciele. Pozatem policjanci ci podarli na nim futro i ubranie.

Co na to p. minister spraw wewn.?

Najwyższy już czas, by dokonać reorganizacji w policji.

Cieszyn

ROKOWANIA O PODZIAŁ MAJĄTKU CZESKIEGO I POLSKIEGO.

W tych dniach toczyły się tu rokowania o podział majątku czeskiego i polskiego w Cieszynie między przedstawicielami obu miast i rządów. Chodziło o podział dróg publicznych, mostów, tramwajów, gazowni, elektrowni i wodociągów. Uchwalono sprawę dróg i mostów odłożyć na później. Co się tyczy elektrowni, to czesi nie są wcale zainteresowani tym objektem, gdyż prąd czerpią z Ostrawy. Gazownia pozostała po stronie czeskiej, ale będzie, jak dotychczas, dostarczała gazu polskiemu Cieszynowi. Największe trudności nasuwa sprawa przynależności wodociągów, których urządzenia znajdują się po polskiej stronie, a źródła po czeskiej. W tym tygodniu ma zapaść ostateczna uchwała obu rad miejskich w tej sprawie.

Wilno

ARESZTOWANIE FAŁSZERZA.

Policja aresztowała w Wilnie mieszkańca Białegostoku Kapilara, który w dniu 21 b. m. na podstawie sfałszowanego czeku podjął w tutejszym domu bankowym Buminowicza kwotę 2400 dol. Przy aresztowanym znaleziono gotówką 8000 złotych.

RUCH ROBOTNICZY

ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH W KWIETNIU.

B. I. P. donosi:

Odbyło się posiedzenie Zarządu Funduszu Bezrobocia, na którem wypowiedziano się jednomyślnie za koniecznością przedłużenia państwowej akcji doraźnej w m. kwietniu, na zasadach i terenach dotychczasowych, zarówno dla bezrobotnych robotników, którzy wyczerpali zasiłki z F. B., jak i dla b. robotników zakładów państwowych; z wyjątkiem gminy Rzeszańskiej, w woj. wileńskiem, gdzie bezrobotni zostali zatrudnieni.

Zaopinjowano też o konieczności wprowadzenia akcji doraźnej na kilku nowych terenach. Ostateczną decyzję w tej mierze poweźmie p. minister pracy.

Następnie uchwalono wystąpić do p. ministra pracy o przedłużenie okresu wypłaty zasiłków do 17 tygodni dla robotników, którzy wyczerpali lub wyczerpią przed 30 kwietnia zasiłki z F. B. na następujących terenach: miasta Aleksandrów łódzki, powiaty piotrkowski, radomskowski i wieluński, miasta Kalisz, Opatówek, Radom i Ostrowiec, pow. konecki, opoczyński, iłżecki, bialski, żywiecki, wadowicki i rybnicki, m. Starosielce, Brześć nad Bugiem i Pińsk.

Stosownie do art. 11 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, uchwalono wniosek o podwyższenie zasiłków ustawowych, ze względu na podwyższenie zarobków, dla bezrobotnych z przemysłów: hafciarskiego na terenie m. Kalisza o 25 proc.; górniczego na terenie m. i pow. Katowice i pow. Pszczyna o 8 proc.; hutniczo-żelaznego na tych samych terenach o 5%, hutniczo - metalowego tamże o 6%, nadto na terenie zarządu obwodowego F. B. w Sosnowcu — górniczego o 15 proc., metalowego o 11 proc., włókienniczego o 20 proc., hutniczego o 11 proc. i chemicznego o 24 proc.

GROŹBA OSTRYCH ZATARGÓW W ROLNICTWIE.

Do dnia 1 kwietnia winny być zawarte umowy właścicieli ziemskich z robotnikami. Jak się dowiadujemy, do chwili obecnej nie ugodzono 6000 robotników folwarcznych. Według nadeszłych informacji, sytuacja szczególnie ostro przedstawia się w powiatach grójeckim i płockim, tak że nie są wyłączone ostre zatargi na tem tle.

MIESZKANIA DLA ROBOTNIKÓW ROLNYCH.

Według projektu rozporządzenia Min. Pracy, złożonego na Radzie Ministrów, robotnicy rolni, którzy na skutek wygaśnięcia umów, tracą jednocześnie dach nad głową, będą mieli prawo korzystania z dotychczasowych mieszkań w przeciągu kwietnia i maja. Rozporządzenie zostanie wydane w drodze dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej.

O UMOWĘ ZBIOROWĄ W PRZEMYŚLE GARBARSKIM.

W piątek 25 b. m., pod przewodnictwem inspektora pracy, inż. Orgelbranda, odbyła się konferencja, z udziałem przedstawicieli związków robotniczych oraz przemysłowców garbarni, w sprawie postulatów, wysuniętych przez robotników.

Reprezentanci związków robotniczych przedłożyli swoje projekty umów zbiorowych. Uchwalono, że dyskusję w tej sprawie poprzedzić ma zawarcie umowy wstępnej, ustalającej: 1) osoby kontrahentów, 2) termin umowy i sposób wymówienia, 3) zasady, że warunki, objęte umową zbiorową, zastosowane będą od najbliższego okresu, oraz 4) że bezpośrednio po przyjęciu tych warunków wstępnych rozpocznie się niezwłocznie dyskusja szczegółowa, poczynając od punktu o płacach.

W tym celu wyznaczono następną konferencję bezpośrednio między stronami, we wtorek, z tem, że nieuzgodnione warunki będą przedmiotem dalszych pertraktacji, pod przewodnictwem inspektora pracy.

Moszczenica

LIKWIDACJA STRAJKU W FABRYCE MOSZCZENICKIEJ.

W fabryce Endera w Moszczenicy wybuchł strajk, gdyż zarząd fabryki nie stosował płac robotniczych do obowiązującego cennika.

W powyższej sprawie odbył konferencję przedstawiciel Związku klasowego z Łodzi, tow. Walczak z zarządem fabryki. Zarząd zgodził się ostatecznie na podwyżkę 4 proc., wobec czego strajk został zlikwidowany.

Łódź

STRAJK ROBOTNIKÓW PIEKARSKICH TRWA.

Strajk pracowników piekarskich kontynuowany jest w dalszym ciągu. Piekarze bezprawnie podwyższyli cenę chleba o 5 gr. na 2 klg.

Piotrków

LIKWIDACJA STRAJKU W PIOTRKOWSKIEJ MANUFAKTURZE.

W Piotrkowskiej Manufakturze wybuchł strajk, gdyż fabryka przeprowadziła reorganizację pracy w ten sposób, iż jeden robotnik miał obsługiwać więcej warsztatów, niż dotychczas.

Przedstawiciel Związku Klasowego, tow. Walczak, interwenjował w zarządzie fabryki, który ostatecznie zgodził się, by jeden robotnik pracował na dwuch warsztatach szerokich, lub na 4 wąskich. Robotnicy zgodzili się na takie załatwienie sprawy, wobec czego strajk zlikwidowano.

MAGISTRAT M. ST. WARSZAWY

zgodnie z § 5 warunków emisji pożyczek konwersyjnych ustalonych uchwałą Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 1926 r. i zatwierdzonych przez Komisarza Rządowego dla spraw konwersji obligacji m. st. Warszawy w dniu 21 sierpnia 1926 r., podaje do wiadomości posiadaczy obligacji miejskich, iż w dniu 1 kwietnia 1927 r. i w dniach następnych o godzinie 12-ej w Magistracie m. st. Warszawy (Senatorska 14) w sali posiedzeń Rady Miejskiej odbędzie się publiczne losowanie czwartej półrocznej raty umorzenia następujących konwersyjnych pożyczek miejskich, a mianowicie:

1) 1 — 4½% pożyczki konwersyjnej m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 4½% obligacji 1 serji V pożyczki m. Warszawy 1896 r.

2) II — 4½% pożyczki konwersyjnej m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 4½% obligacji VI pożyczki m. Warszawy 1899 r.

3) III — 4½% pożyczki konwersyjnej. m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 4½% obligacji 2 serji V pożyczki m. Warszawy 1896 r., emitowanej w 1900 roku.

4) V — 4½% pożyczki konwersyjnej m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 4½% obligacji VIII pożyczki m. Warszawy 1911 r.

5) VI — 6% pożyczki konwersyjnej m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 6% obligacji pożyczki m. st. Warszawy z r. 1916, 6% pożyczki 1916 r. i II — 6% pożyczki 1916 r.

6) VII — 5½% pożyczki konwersyjnej m. st. Warszawy, wypuszczonej w celu wymiany 5½% obligacji pożyczki m. st. Warszawy 1916 r.

460

Z ŻYCIA PARTJI

Wydawnictwa 1-szo majowe

Na dzień 1-go Maja Sekretarjat Generalny CKW przygotował wielki afisz 1-o majowy, kolorowy, w rozmiarze 110 cm. na 80 cm., w cenie

1 złoty za egzemplarz.

Afisz ten jest do nabycia w Sekretarjacie Generalnym C. K. W. Organizacje partyjne i zawodowe, które zamówią przynajmniej 20 egz., otrzymają afisz w cenie 80 gr. za egz.

Pozatem Sekretarjat Generalny ma na składzie pocztówki z pieśniami robotniczemi, a mianowicie: „Czerwony Sztandar", „Międzynarodówka", „Na barykady", „Marsyljanka". Cena pocztówki wynosi 5 groszy.

Prócz tego Sekretarjat Gen. wydał metalową (posrebrzaną) odznakę PPS-ową milicyjną, w cenie 1 zł. za sztukę.

Z powodu wielkich trudności, spowodowanych rozporządzeniem Ministerjum Poczt i Telegrafów, wysyłać będziemy tylko za gotówkę, uprzednio nadesłaną. Za zaliczeniem wysyłać nie będziemy.

Zamówienia, razem z gotówką, należy nadsyłać pod adresem Sekretarjatu Generalnego CKW (ul. Warecka 7).

Sekretarjat Generalny
C. K. W. P. P. S.

Do Warsz. Wydziału Kobiecego P.P.S. Egzekutywa C. W. K. prosi Was o przybycie na VII Zjazd Kobiecy P. P. S., mający się rozpocząć o godz. 10-ej rano w niedzielę, dnia 27.III b. r., w lokalu O. K. R., Al. Jerozolimskie 6.

Egzekutywa C. K. W.

Centralny Wydział Kobiecy P. P. S. Plenarne posiedzenie C. W. K. odbędzie się w sobotę, dnia 26.III b. r., o g. 5-ej po poł., w mieszkaniu tow. Praussowej, Al. 3-go Maja 16.

Komenda Milicji wzywa Towarzyszów do niezwłocznego zwrotu opasek na dzielnicę lub do OKR. Poprzednio wydane opaski unieważnia się.

Konferencja dzielnicy Jerozolima. W niedzielę dnia 27 marca o godz. 10.30 rano w lokalu Zw. Zaw. Metalowców, Leszno 53, odbędzie się doroczna konferencja dzielnicowa. Komitet dzielnicowy wzywa członków dzielnicy o przybycie liczne.

W poniedziałek, dn. 28 b. m.

KOMITET MAJOWY. O godz. 6-ej po poł. w lokalu O. K. R., Al. Jerozolimskie 6, odbędzie się posiedzenie Komitetu Majowego.

Ruch młodzieży

Posiedzenie Komisji Zlotu Młodzieży Robotniczej i Dnia Sportu Robotniczego odbędzie się w poniedziałek w lokalu C. K. W. P. P. S. Początek o godz. 7-ej wiecz. punktualnie.

Plenum Komitetu Centralnego Organizacji Młodz. TUR. W niedzielę 27 marca b. r. w lokalu Warszawskiego OKR. PPS. Al. Jerozolimskie 6, odbędzie się plenarne zebranie Komitetu Centralnego. Na porządku dziennym między innemi: 1) Sprawozdanie egzekutywy, 2) Zlot Młodzieży Robotniczej, 3) Kasy Oszczędnościowe, 4) 1-szy maja, 5) Czerwone Harcerstwo. Początek o godz. 11 rano.

Z. N. M. S. Dnia 29 b. m. we wtorek o godz. 7-ej wiecz. w lokalu TUR. Al. Jerozolimskie 6, odbędzie się Konferencja Środowiskowa. Na porządku obrad konferencji: 1) Ogólnopolski zlot Młodzieży Robotniczej w Warszawie. 2) Sytuacja obecna w Środowisku Warszawskim Związku Niezal. Młodz. Socjal.

Ruch kult.-oświatowy.

Robotniczy Wydział Wychowania Dziecka. Z dniem 1 kwietnia r. b. zostaje uruchomione drugie Ognisko dziecięce na Woli, w lokalu dzielnicy, Wolska 44. Zajęcia odbywać się będą w godz. od 9—12 przed poł. Zapisy przyjmuje się codziennie od 2 — 5-ej po poł. w tymże lokalu.

Towarzysze Wolscy! Zapisujcie swe dzieci do Ogniska.

Kursy dla Działaczy Społecznych i Oświatowych przy Związku Pracowników Gazowni (Kredytowa Nr. 3), zawiadamiają słuchaczów i gości, że w sobotę dnia 26 marca b. r. o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się wykład dra Krygiera na temat „Obecny kryzys gospodarczy w Polsce i zagranicą".

„CHŁOPSKA PRAWDA",

dwutygodnik Polskiej Partji Socjalistycznej i Związku Zawodowego Robotników Rolnych wyszedł z druku Nr. 6 (84) z datą 27 marca b. r.

Treść numeru: Tow. Ignacy Daszyński — Pracy, chleba i dachu nad głową; Nowe prawo o likwidacji serwitutów; Przymusowe wywłaszczenie w 1927 r.; Pomoc kasy zapomogowej Związku; Informacje z ostatnich wypadków w Sejmie, kraju i zagranicy; Korespondencje; Rozmaitości. Numer zdobi szereg fotografji i rysunków. Cena egz. 10 groszy.

Adres Administracji: Warszawa, ul. Warecka 7.

Z FILHARMONJI

Festival beethovenowski ku uczczeniu setnej rocznicy śmierci.

Symfonja IX d-moll op. 125 stoi na czele programu. Publiczność nasza wie co ona zapowiada. Jak „Parsifal" w twórczości Wagnera, tak ostatnia symfonja Beethovena jest ukoronowaniem, syntezą dążeń kompozytora. W „dziewiątej" kojarzą się wszystkie główne cechy stylu beethovenowskiego: wzniosłość, żywiołowość, demonizm, logika formalna, poetyczny tragizm, a nadewszystko zawsze piękna myśl przewodnia utworu, który na skrzydłach „Ody do radości" Schillera chce dotrzeć do „Miljonów", aby je objąć i uszczęśliwić. Artyści: Orkiestra Filharmonji pod dyr. Fitelberga, Chór Opery, kwartet wokalny, złożony z p.p. C. Wilgockiej, Leskiej, Dobosza i Michałowskiego w miarę swych sił wykonawczych odtworzyli dzieło starannie i z umiłowaniem.

Z kompozycji fortepianowych p. Arrau odegrał koncert Es-dur z właściwą sobie prostotą doskonale licującą z charakterem utworu. Sam Beethoven mniej cenił swoje dzieła na fortepian pisane. Mówił często, że nie wie dlaczego wydają mu się one słabsze od innych, zwłaszcza jeżeli są nieświetnie wykonane. Słysząc p. Arrau jednak myślę, że byłby z partji fortepianowej zadowolony; koncert imponował subtelnością i brawurą techniczną.

Prelekcja prof. Niewiadomskiego była zręcznym prologiem festiwalu.

H. D.

Z sądów.

Umorzenie sprawy napadu na posła Żdziechowskiego.

Ponieważ dotąd nie znaleziono sprawców napadu na posła Żdziechowskiego, sędzia śledczy po uzyskaniu aprobaty prokuratora przesłał sprawę do umorzenia Sądowi Okręgowemu. Decyzja w tej sprawie zapadnie w dniach najbliższych.

Za ucieczkę Żdziarskiego i Purmana.

Skutki ucieczki komunistów Żdziarskiego i Purmana fatalne są dla dozorcy więziennego Jóźwika Jana, którego pociągnięto do odpowiedzialności karnej za niedbalstwo.

Stryj-morderca.

Sąd Apelacyjny rozpatrywał sprawę Stanisława Jasińskiego, oskarżonego o zabójstwo w celach zysku bratanka swego Stasia Jasińskiego spadkobiercę 35 morgowego gospodarstwa.

Oskarżony Jasiński do winy się nie przyznał. Sąd Okręgowy uznał że zabójstwo mogło być dokonane jedynie przez nieostrożność i skazał Jasińskiego na 1 rok więzienia. Sąd Apelacyjny uznał jednak, że zabójstwo było popełnione w celach zysku i skazał Jasińskiego na 10 lat ciężkiego więzienia.

5 miesięcy twierdzy za wywołanie awantury.

Porucznik Tadeusz Kamiński został skazany przez Okręgowy Sąd Wojskowy na 5 miesięcy twierdzy za wywołanie awantury w restauracji „Empire".

I. K.

KRONIKA

STAN POGODY

W Zakopanem wczoraj było pochmurno, temperatura rano +6°, w południe 9°, najniższa w nocy 4°. W górach pochmurno, temperatura od 4° do 6°, śniegu około ½ mtr.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 4°1, najniższa 2°2.

Przypuszczalny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: w dalszym ciągu pogoda pochmurna i chłodna. Rankiem mglisto. Drobne opady na zachodzie. Na wschodzie i w środku kraju przymrozki nocne. Umiarkowane, na wschodzie silniejsze, wiatry z kierunków wschodnich.

Pobór. W poniedziałek, 28 marca, w lokalu przy ul. Dobrej 72, odbędzie się dodatkowa komisja poborowa dla poborowych, zamieszkałych w komisarjatach 14, 15, 17, 18, 24 i 25, podlegających P. K. U. Nr. 3. Na komisję tę powinni się stawić wszyscy ci poborowi, którzy dotąd obowiązku tego z jakichkolwiek powodów nie dopełnili.

Z Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Warszawie. Urzędy pocztowo - telegraficzne w Warszawie mieszczą się w następujących punktach, a mianowicie:

Urząd Telegraficzny przy ul. Fredry 3.

Urząd Telefonów Międzymiastowych przy ul. Ordynackiej Nr. 11.

Centralna zaś Rozmównica tego Urzędu przy ul. Plac Napoleona Nr. 10.

Urząd pocztowo - telegraficzny Warszawa - Sejm przy ul. Wiejskiej Nr. 4 (gmach Sejmu).

Urzędy pocztowe: ul. Plac Napoleona Nr. 8, ul. Chmielna Nr. 53a, ul. Pawia Nr. 34, (Praga) ul. Brukowa Nr. 28, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 79, ul. Nowiniarska Nr. 3, ul. Fredry Nr. 3, ul. Leszno Nr. 99, Nowe Brudno, ul. Ciepła Nr. 20, Plac Unji Lubelskiej Nr. 1/2 (b. Rogatka Mokotowska), Aleje Ujazdowskie Nr. 5, ul. Leszno Nr. 5, ul. Krucza Nr. 31, ul. Muranowska Nr. 7/9, Dworzec Wschodni, Cytadela, ul. Ludna Nr. 9.

Agencja pocztowa, ul. Topolska — Port Lotniczy.

Urząd pocztowy: ul. Bielańska Nr. 10, ul. Nowozakroczymska Nr. 1 na Żoliborzu, ul. Filtrowa Nr. 64/92.

Dzisiejsza transmisja Akademji Beethovenowskiej z Wiednia. Dziś w sobotę o godzinie 11-ej rano, radjostacje w Warszawie i w Krakowie, transmitować będą z Wiednia, drogą kablową, uroczystą Akademję, rozpoczynającą obchód setnej rocznicy śmierci Beethovena.

Komitet Dochodów Tow. „Nasz Dom", urządza Koncert w dniu 1-go kwietnia w sali Filharmonji o godz. 9-ej i pół wiecz.

Całkowity dochód przeznacza się na budowę Sierocińca dla Zakładu Wychowawczego „Nasz Dom".

Bilety są do nabycia w Sekretarjacie Tow. „Nasz Dom" — Jasna 11, m. 4.

Z Uniwersytetu Warszawskiego. Na Wydziale lekarskim Uniw. Warsz. otrzymali dyplomy doktora wszechnauk lekarskich p. p.: Frydman Leon, Grodzeńczyk Grzegorz, Hajman Jakób, Hepner Józef, Hercberg Paula, Kwaskowski Akad., Krauskopf Herszlik, Mauer Izrael, Węgleńska Helena, Włodkowski Władysław Karol, Aszer Marja ur. Makow, Franio Zofja, Konarska Irena Marja, Olszewska Janina Bronisława ur. Kosińska, Korwin Sakowicz Zenobja ur. Bordziłowska, Szpakowski Benedykt, Winogron Izrael Zelig, Wojnicz Irena, Zand Jakób, Zawidzki Ireneusz Dyoskor, Mirabel Józef.

Na Wydziale Filozoficznym otrzymali dyplomy doktora filozofji p.p.: Jadwiga Zan ur. Moraczewska, Biernacka Jadwiga, Biłek Jan.

Collegium Publicum Wolnej Wszechnicy Polskiej. Dnia 27 b. m. (w niedzielę) o godz. 12-ej w sali Tow. Naukowego (Śniadeckich 8, parter — wejście główne) odbędzie się odczyt prof. I. Myślickiego p. t. „Spinoza (w 250-ą rocznicę zgonu)". Wstęp bezpłatny.

Wieczornica Towarzyska. Dziś odbędzie się w Polskim Klubie Artystycznym (Hotel Polonia) wieczornica towarzyska dla członków i wprowadzonych gości. Początek o g. 10-tej wieczór.

Odczyt. Dziś o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Tow. Miłośników Historji Kamienica XX. Mazowieckich — Rynek St. Miasta 31, odbędzie się odczyt dra Kazimierza Konarskiego p. t.: „Polska a wschód muzułmański", organizowany przez Tow. Miłośników Historji.

Odczyt Karin Michaelis. Jutro w sali Konserwatorjum o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się odczyt p. Karin Michaelis p. t. „Miłość, Małżeństwo, Rozwód".

WYPADKI

TRUP NA TORZE KOLEJOWYM.

Na głównym wale kolejowym pomiędzy torami Warszawa — Praga a Warszawa — Dęblin na wprost ul. Szwedzkiej znaleziono trupa mężczyzny niewiadomego nazwiska, lat około 40-tu. Rysopis: wzrost średni, ciemno-blondyn, wąsy krótko strzyżone, ubrany w płaszcz koloru piaskowego, garnitur ciemny w białe centki, kapelusz miękki bronzowy i kamasze czarne sznurowane Na trupie żadnych oznak gwałtownej śmierci nie stwierdzono, oprócz wybitego zęba w górnej szczęce. Według przypuszczeń policji IV komisarjatu kolejowego, która prowadzi w tej sprawie dochodzenie, nieznajomy mężczyzna padł ofiarą bójki.

GZYMSY SPADAJĄ.

Z dachu domu Nr. 54, przy ul. Marszałkowskiej, spadł kawał gzymsu i ugodził w głowę przechodzącą wówczas 37-letnią Marję Mieszczyńską (Lewicka Nr. 10). Lekarz Pogotowia, po nałożeniu opatrunku, przewiózł poszwankowaną do szpitala Dz. Jezus.

TAJEMNICZE POSTRZELENIE.

Do szpitala Przemienienia Pańskiego zgłosił się na opatrunek 21-letni Juljan Głowacki, który twierdzi, że został postrzelony na ul. Ratuszowej przez nieznanego sprawcę. Dyżurny lekarz stwierdził ranę pośladka. Po opatrunku, Głowacki pozostał na kuracji w szpitalu. Wobec tego, że zachodzi przypuszczenie, że Głowacki został postrzelony podczas ucieczki po nieudanej kradzieży bielizny ze strychu domu Nr. 12 przy ul. Środkowej, policja 14 komisarjatu przy rannym pozostawiła posterunek. Kto strzelał do Głowackiego—nie ustalono.

STARUSZKA POD TRAMWAJEM.

Na rogu ul. Smoczej i Pawiej pod przejeżdżający tramwaj linji Nr. 19 dostała się przechodząca przez jezdnię 70-letnia Chana Agesztanowa. Lekarz Pogotowia stwierdził potłuczenie twarzy, rąk i głowy i po nałożeniu opatrunku, przewiózł poszwankowaną staruszkę do szpitala żydowskiego na Czystem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Eksport materjałów kolejowych do Jugosławji.

Bawi w Polsce dyrektor departamentu w blegradzkim Min. Kolei inż. Emil Krick, celem nawiązania kontaktu z polskimi wytwórcami materjałów kolejowych dla Jugosławji. P. inż. Krick odbył szereg informacyjnych konferencji w Min. Przemysłu i Handlu i Ministerjum Kolei, i w Związkach przemysłowych. Wynikiem tych konferencji jest, że Poselstwo Królestwa S. H. S. w Warszawie przyjmować będzie do dnia 21.3 r. b. oferty na dostawę szyn, zwrotnic żelaznych konstrukcji mostowych, wag wagonowych i kranów. eW czwartek 31.3 o g. 11 rano zostaną oferty te otwarte w Poselstwie wobec komisji złożonej z przedstawicilei poselstwa oraz ofertantów. Bliższych informacji udziela osobiście lub piśmiennie Ministerjum Przemysłu i Handlu (dep. Przemysłowy) oraz Poselstwo Królestwa S. H. S.

KINEMATOGRAF MIEJSKI

TEN, KTÓREGO NIKT NIE ZNA.

Adolf Menjou — jest typem aktora niezmiernie ciekawym. Gra w komedjach i tragedjach. Jest subtelnym, bajecznym komikiem, a jednocześnie umie wydobyć z siebie nuty głęboko tragiczne. Jego wytworna postać, niezmiernie opanowane delikatne ruchy, ironiczny uśmiech i pełne smętku oczy, są połączeniem dziwnym, lecz zarazem ogromnie wiele dającym dla sztuki kinematograficznej. Menjou potrafi w ciągu paru sekund doprowadzić widza od łez do homerycznego śmiechu i odwrotnie. Jest rzeczą niezmiernie ciekawą, iż tego rodzaju przejścia nie są dlań absolutnie niczym. Czyni je ze swobodą wprost zachwycającą.

„Ten, którego nikt nie zna" jest sztuką zgrabną, pełną finezji o dużej ilości zajmujących sytuacji.

May Mc Avoy łączy w sobie wdzięk kobiecości z ogromnie subtelną mimiką i stanowi wyborną partnerkę dla Menjou.

Nad program jest odpowiednio wesoły.

A ceny kina... aż nazbyt zachęcające.

Ika.

Z GIEŁDY

Warszawa, dnia 25 marca

Waluty i dewizy.

Dolar Stan. Zjedn. 8,92. Belgja 124,75. Holandja 359.00. Londyn 43,57. Paryż 35,16 Praga 26,57. Szwajcarja 172.60. Włochy 41.10 Wiedeń 126,16. Nowy Jork 8.95.

Papiery procentowe.

8% L. Z. Państw. Banku Roln. 85.00. 8% L.Z. Banku Gosp. Kraj. 85,00. 10% Poż. kolej. 103.00.—. 5% Państw. Poż. Konwersyjna 58,25 8% L. Z. Warszawy 73.00—73.75 77.25 5% L. Z. Warszawy 59,75 — 59.00 — 61,25 — 4½% L. Z. Warsz. 54.25—54.75 6% Poż dol. 84.50 (zł. 756.28). 8% Poż. konwersyjna. 98 00 4½% L. Z. ziem. 53.50—54.25 — 52.75 —.—— ,— 5% L. Z. Warsz. 60.50 — 60.00 6% Oblig. Warsz. 1915—16 r. 33.00—35.35. Premjówka 48.00 50.00

Akcje.

Bank Polski 120,00—124,75. — Bank Dyskontowy 128,00. Bank Tow. Spółdz. —,—. Bank Zachodni 3,65. Bank Ziedn. Ziem Pol. 2,70 Bank Zw.Sp.Zarobk. 14,25 14,00 Kijewski. 76.50. Siła 91,00. Chodorów 117,00 Czersk 0,77 Gosławice 60.00 Cukier 4.40—4.50 Łazy 0.32. Wysoka 5,50. Nobel 4,20. Węgiel 87,50—90,00. Firlej 56.50 Cegielski 33,00 — 33,26 Lilpop 21.50—22.75 Modrzejów 7.00. Norblin 132.00 Ostrowiec 83,00 83.00, 17.60. Rudzki 1,55 1,57 Starachowice 2,79—2,85—2,75 Zieleniewski 17.50. Zawiercie 29,00 Żyrardów 15,00 Puls 7.00—8.00. Spiess 75.00——.—. Michałów 0.59 Ortwein 0.48. Spirytus 3.20—4.30. Haberbusch 122,00 Żegluga 0,34—0.35 Spirytus 3,25—3.65 Borkowski 2,40—2.55. Bank Handlowy 6.60. Elektryczność 56.00 Częstocice 2.55—2,70. Parowóz 0,80 — 0.95—0.96.

Notowania pozagiełdowe.

Akcje. Tendencja słabsza. Dolar amer. 8.93¾, Bank Polski 124, Cukier 4.40, Węgiel 90.00, Modrzejów 7,30, Lilpop 22.25, Ostrowiec 83.00, Rudzki 1.55, Starachowice 2.82, Żyrardów 15.50, Rubli 100 złotem 472.

FENOMEN NATURY

Człowiek bez płuc przeżył kilka tygodni, dzięki sile miłości...

W jednym ze szpitali we Francji znajdował się chory w stanie tak groźnym, iż nie było najmniejszej nadziei utrzymania go przy życiu.

Gdy lekarz wyjawił mu stan jego zdrowia, chory poprosił, aby zatelefonowano do jego syna, który przebywał w owym czasie w Australji.

Dni chorego były policzone: według optymistycznych obliczeń, mógł jeszcze żyć 48 do 56 godzin.

Nie chcąc jednak sprzeciwiać się jego woli, wysłano depeszę, a odpowiedź przyszła niebawem: „Wyjeżdżam natychmiast".

Chory kazał sobie przynieść mapę; wykreślił na niej drogę, jaką ma przebyć jego syn i codziennie oznaczał punkt, do którego przypuszczalnie syn już dojechał.

Upłynęło 4 dni; ku zdziwieniu lekarzy, chory żył; a nawet stan jego zdawał się poprawiać. Upłynęło 5 tygodni, a lekarze nie mogli wyjść z podziwu, jaka moc trzyma tego człowieka przy życiu.

W dniu, w którym okręt z Australji miał dobić do portu, chory bardzo się ożywił; kazał się ubrać i siadł na fotelu, oczekując przybycia syna. I rzeczywiście — wkrótce zjawił się upragniony przybysz w sali szpitalnej.

Ojciec czule przywitał syna, spędził z nim dwie godziny na rozmowie, rozporządził majątkiem, wtajemniczył jedynaka w swe interesy i polecił mu przyjść nad wieczorem, w celu zajęcia się pogrzebem.

Skoro syn opuścił pokój chorego, starzec położył się do łóżka i w pół godziny potem nie żył.

Ten dziwny wypadek przypisują lekarze silnej woli, która sprawiła, iż człowiek, pozbawiony płuc, zniszczonych gruźlicą, mógł być przez tyle tygodni utrzymywany przy życiu— wyłącznie przez miłość dla syna.

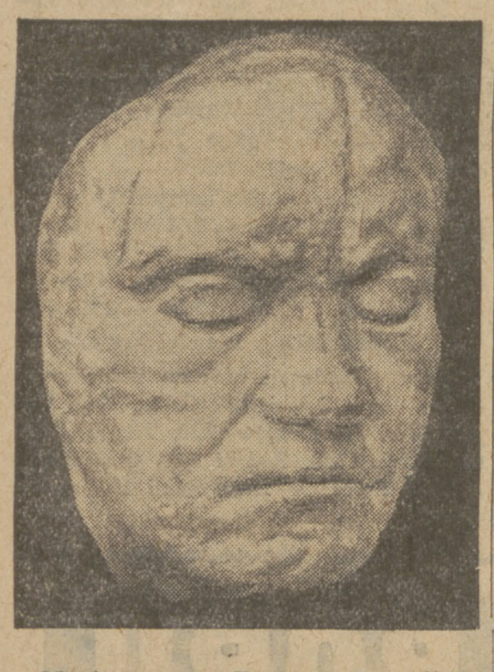
STULECIE ŚMIERCI BEETHOVENA

BEETHOVEN, według rysunku Karola Bauera.

Pokój Beethovena, w którym mistrza zastała śmierć.

Maska twarzy Beethovena, odlana za życia mistrza w 1812 roku przez rzeźbiarza Franciszka Kleina.

Pomnik R. Beethovena na Centralnym cmentarzu w Wiedniu.

Z RADJOSTACJI WARSZAWSKIEJ.

NIEDZIELA.

14.15—14.40 Odczyt p. t. „Kwieciak-jabłkowiec i mól namietnik — ich życie i zwalczanie" — wygł. p. inż. Światosław Nowicki (Dział Rolnictwo). Po odczycie komunikat meteorologiczny. 15.00 — 17.00 Transmisja z Filharmonji Warszawskiej 6-go koncertu symfonicznego z cyklu Beethovena. Wykonawcy: Orkiestra Filharmonji Warszawskiej pod dyr. p. Grzegorza Fitelberga i p. Erwina Brokeszowa (skrzypce). **Część I-a.** 1. Uwertura p. t. „Poświęcenie domu" — wykona orkiestra. 2. Koncert skrzypcowy: a) Allegro non troppo, b) Larghetto, c) Rondo, wykona z tow. orkiestry p. Erwina Brokeszowa. **Część II-a.** 3. Symfonja 7-a A-dur, a) Poco sostenuto, Vivace, b) Allegretto, c) Presto, c) Allegro con brio — wykona orkiestra. 17.00 — 17.25 Program dla dzieci (dyr. Wł. Kopczewski. 18.00 — Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Jana Dworakowskiego. 1. Jul. Fucik: Pochód Gladjatorów — marsz. 2. Willy Burmester: a) Kołysanka, b) Rokoko. 3. Ch. Godard: „Danse d'Etoiles", walc. 4. Jan Gall: Barkarola. 5. Zygmunt Noskowski: Taniec kozacki. 6. Wroński: „Od Krakowa", mazur. 18.40—19.00 Rozmaitości — wygłosi p. Lawiński. 19.00—19.25 Odczyt p. t. „Zygmunt August i Barbara Radziwiłłówna — wygłosi prof. Henryk Mościcki (Dział „Historja Polska"). 19.30—19.55 Odczyt p. t. „Pochodzenie Arjów w świetle nowych badań etnologicznych" — wygłosi p. Stanisław Poniatowski. 19.55—20.20 Odczyt p. t. „Litwa współczesna" — wygłosi min. Leon Wasilewski (z cyklu „Nasi sąsiedzi"). 20.20 — 20.30 Przerwa. 20.30 — Koncert wieczorny. Wykonawcy: Chór męski T-wa Śpiewaczego „Harfa" pod dyr. Wacława Lachmana, orkiestra P. R. pod dyr. Jana Dworakowskiego, oraz Marceli Sowilski (śpiew). **Część I-a.** 1. a) Edward Grieg: Marsz z Suity „Sigurd Jorsalfar", b) Jan Halvorsen: Bourree z „Suity starodawnej", c) Selim Palmgren: Valse mignonne op. 54. Nr. 2, d) J. S. Swendsen: Taniec owadów, wykona orkiestra. 2. E. Grieg: Odkrycie lądu— wykona chór „Harfa". **Część II-a.** 3. Grieg: a) Pierwiosnki, b) W łodzi, c) Łabędź, d) Ja ciebie kocham — odśpiewa p. M. Sowilski. 4. Selim Palmgren: Liryka północna: I. Marzenia wiosenne, II. Fińskie melodje ludowe, III. Walc, IV. Pieśń samotnika, V. Przybycie wiosny wykona orkiestra. 5. E. Grieg: Pieśń królewska.

ZE SPORTU

LIGA A ZWIĄZKI OKRĘGOWE P. Z. P. N.

Sytuacja tak zwanej „Ligi Piłki Nożnej" pogorszyła się znacznie w ciągu ubiegłego tygodnia. Próby wciągnięcia do Ligi klubów B i C klasowych, bez których czynnej współpracy Liga wogóle nie potrafi istnieć i działać, zawiodły na całej linji. W Warszawie, Lwowie i Katowicach dotąd ani jeden klub—poza klubami założycielskimi — nie zgłosił swego przystąpienia do Ligi. Nielepiej jest w Łodzi, gdzie akcję antyligową prowadzi bardzo intensywnie RTS. „Widzew".

W Krakowie zaś wystąpili delegaci klubów B i C klasowych na konferencji z dn. 12 b. m. kategorycznie przeciw Lidze, uważając słusznie, iż ta ostatnia chroni jedynie interesów 14 klubów, zagrażając bezpośrednio interesom klubów B i C klasy.

W Toruniu, Wilnie i Lublinie Liga wogóle nie istnieje.

We wszystkich tych trzech okręgach jedynie Toruński Klub Sportowy należy do Ligi. W Poznaniu zaś jest sytuacja jedynego klubu ligowego Warty wprost rozpaczliwa. A gdy Warta spróbowała zwołać konferencję klubów, ogłosił Poznański Okręg. Związek Piłki Nożnej, iż wszelki udział w konferencji jest wykroczeniem przeciwko zasadom amatorstwa sportu piłkarskiego. Oczywiście, że ani jeden klub na konferencję się nie zjawił. Wszystkie zaś pisma ogłosiły komunikaty, iż powstrzymywać się będą od jakiegokolwiek omawiania i dawania sprawozdań z imprez ligowych. W Poznaniu więc Liga nie może liczyć na poparcie żadnego organu prasowego.

Wobec takiej sytuacji w okręgach Liga w swym ilościowo znikomym składzie nie jest zdolna do żadnej produktywnej pracy. Specjalne kasty nie mają w piłkarstwie racji bytu. **I. K.**

Z. R. S. S. W poniedziałek w lokalu C. K. W. PPS. odbędzie się posiedzenie Egzekutywy Zarządu Głównego Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych. Początek o godz. 5 popoł. punktualnie.

KURS INSTRUKTORÓW W. R. S. K. O.

Dziś w lokalu R. K. S. „Skry", dalszy ciąg kursu instruktorów Warszawskiego Robotniczego Sportowego Komitetu Okręgowego. O godzinie 6 do 7 w. — gimnastyka, od godz. 7 do 8 — odczyt p. t. „Czego chcą socjaliści", od godz. 8 do 9 — egzamin piłki nożnej i lekkoatletyki.

KALENDARZYK IMPREZ SPORTOWYCH

Dziś.

Agrykola: godz. 14 Makabi II - Varsovia II, godz. 15.30 Makabi-Varsovia.

Boisko Skry: godz. 14 Ascola II-Sarmata II, godz. 15.30 Ascola-Sarmata.

Posiedzenie plenarne Zarządu ZZ o godz. 17 w lokalu ZZ (Wiejska 11).

Jutro.

Wierzbno: godz. 12 II Narodowy Bieg na Przełaj 6 klm. (dojazd tramwajami Nr. 1 i Nr. 19).

Boisko Skry: o godz. 13.15 Skra II-Orkan II, godz. 15 — bieg na przełaj 1500 m., godz. 15.15 Skra-Orkan.

W niedzielę o godzinie 2 p. p. odbędzie się na boisku fabrycznej drużyny „Lilpopianki", mecz towarzyski piłki nożnej pomiędzy Rob. Klubem Sport. „Lilpopianka" a robotniczym Pociskiem.

Agrykola: spotkania treningowe Polonia I - Polonia II oraz Warszawianka I - Warszawianka II.

Marymont: godz. 15 mecz TUR - Marymont.

Strzelnica S. K. S. (Nowy Świat 35) — 56-ty Dzień Zachęty.

Ujeżdżalnia 1 p. szwol. o godz. 18 zawody konne.

Z teatrów świetlnych.

Apollo. „Syn szeika" z R. Valentino".
Stylowy. „Syn Szeika" z R. Valentino.
Splendid. 2 nieznane filmy z R. Valentino.
Filharmonja. „Gracz w szachy".

Kino Palace. „Nietrudno zostać ojcem".

Wodewil. „Bunt krwi i żelaza" — „Kochanka Szamoty".

„Pan" i „Corso". „Sprawa przy drzwiach zamkniętych".

Colosseum. „Szatan w jedwabiach" z Nitą Naldi.

Casino. „W salonach i spelunkach Paryża".

Światowid. „Kochanka oficera ochrany".
Komedja. „Hrabia bez paszportu".

Kinematograf miejski. „Ten, którego nikt nie zna" z Menjou, Agnes Ayres i May Mc Avoy.

STACJA NADAWCZA, JAKO POMNIK

Uczczenie pamięci Eugenjusza Debsa

Socjaliści amerykańscy powzięli postanowienie uczczenia pamięci wielkiego socjalisty i bojownika o postęp — zmarego niedawno Eugenjusza Debsa — przez zbudowanie wielkiej radjostacji nadawczej.

Rozpoczęto kampanję za zdobyciem funduszu w wysokości 250 tys. dolarów (2 miljony zgórą złotych), które mają być zużyte na budowę radjostacji.

Stacja ta ma służyć dla szerzenia i krzewienia idei postępu w Stanach Zjednoczonych, dla sprawy sprawiedliwości społecznej, dla pomocy w walce o lepsze jutro w duchu Debsa.

Przywódcy socjalistyczni Thomas i Hillquit ogłosili odezwę do robotników amerykańskich, w której powiadają m. in.:

„Trudno wyobrazić sobie lepszy i trwalszy pomnik dla Debsa. Radio w bardzo szybkiem tempie staje się najsilniejszym i najskuteczniejszym środkiem rozpowszechniania wiadomości, szerzenia oświaty i robienia propagandy. Niestety, dotąd radjo znajduje się wyłącznie w rękach kapitalistycznych i reakcyjnych. Kraj nasz potrzebuje przynajmniej jednego mocnego głosu krytyki i przestrogi, pokoju i postępu. Głos ten rozlegać się będzie ze stacji WDEBS". (Taka będzie nazwa nowej stacji).

Pod odezwą podpisani są m. in. poseł Berger, znany pisarz, Upton Sinclair i inni.

GEN. KAZIMIERZ SOSNKOWSKI

który powraca szybko do zdrowia i, według pogłosek, ma objąć wysokie stanowisko w Rządzie.

TEATR I MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Wielki
Dziś próba generalna z „Parsifala" o godz. 5 pp.

Narodowy
o 8-ej „Mściciel"

Letni
o 8-ej „Epokowy wynalazek"

Teatr Wielki. Dziś próba generalna „Parsifala" przedstawienie zawieszone. Próba rozpocznie się o godz. 5-tej popoł.

Jutro premjera tego misterjum o godz. 6-ej. Miejsca na premjerę są prawie całkowicie rozprzedane.

W poniedziałek przedstawienia niema, we wtorek balet „Szeherezada", „Jezioro Łabędzie".

Teatr Narodowy. Codziennie „Mściciel" St. Przybyszewskiego. W niedzielę po raz pierwszy na popoł. przedstawieniu o godz 3.30 „Uśmiech losu" Perzyńskiego.

Teatr Letni. Dziś i dni następnych groteska J. A. Hertza p. t. „Epokowy wynalazek". W niedzielę o godz. 4 po poł. komedja „W Rajskim ogrodzie".

Teatr Polski. Codziennie „Święty Gaj". W początku przyszłego tygodnia wchodzi na repertuar nowa sztuka Tadeusza Ulanowskiego pod tyt. „Vox populi".

W niedzielę o godz. 3.30 po cenach zniżonych „Car Paweł I-szy".

Teatr Mały. Dziś, jutro i pojutrze ostatnie trzy przedstawienia „Jedyny ratunek".

W niedzielę o 4-ej popoł. „Najdroższa moja Peg". O godz. 12-ej w poł. „Świt, dzień i noc".

Teatr Ćwiklińskiej i Fertnera. Ostatnie dni „Taniego Tygodnia" po cenach od 1 do 6 zł. „Potasz i Perlmuter".

W niedzielę o 4 popoł. również po cenach najniższych „Tajemniczy Dżems".

Teatr Stołeczny Messal i Niewiarowskiej. Dziś doskonała operetka „Noc Bachusowa" z pp. Messal i Niewiarowską.

W niedzielę, dnia 27 marca r. b. o godz. 4-ej po poł. po cenach zniżonych „Księżniczka Cyrkówka" z pp. Messal i Niewiarowską.

Teatr im. Fredry. W niedzielę o godz. 12 bajka dla dzieci „Żabi Król". Popoł. poranek od 50 gr. do 1.50 „Hajduczek". Wieczorem „Golgota" Tadeusza Niewskiego.

Teatr Odrodzony (na Pradze). „Tajemnica Magdeburga i Szczypiorny".

Od dn. 25 b. m. ceny miejsc zniżone.

Dnia 27 w niedzielę dwa razy o godz. 4 popoł. i 8-ej wieczór „Tajemnice Magdeburga i Szczypiorny".

Teatr dla Dzieci, ul. Jasna 3. W niedzielę dnia 27 b. m. o godz. 12 baśń „Mikuś, Pikuś i Cyganiątko".

Teatr „Qui Pro Quo". Jeszcze kilka dni rewja „Byczo jest".

„Perskie Oko". Codziennie „Osiem grzechów głównych".

Olimpja. Codziennie „Radjo-miłość".
Nietoperz. Dziś „Proszę o licznik"
Eldorado. Dziś o godz. 7.15 i 9.15 wiecz. „Licznik na wszystko".

Z Filharmonji. W niedzielę, na poranku muzycznym poświęconym muzyce polskiej wykonana będzie symfonja Lefelda, oraz Rapsodja orkiestrowa „Smutna ziemia" Kazury. W koncercie bierze udział Kapela Ludowa pod dyrekcją prof. Kazury, oraz p. Stanisława Argasińska (śpiew). Dyryguje p. Ozimiński.

Na niedzielnym popołudniowym koncercie symfonicznym pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga wystąpi doskonała skrzypaczka czeska Erwina Brokeszowa. Program koncertu wypełnią utwory Beethovena i stanowić będzie dalszy ciąg cyklu beethovenowskiego. Usłyszymy więc siódmą symfonję, koncert skrzypcowy i uwerturę „poświęcenia domu". Koncert poprzedzi prelekcja, którą wygłosi prof. Stanisław Niewiadomski.

Artur Rubinstein ku czci Beethovena. W sobotę w 100-tną rocznicę śmierci L. van Beethovena odbędzie się w sali Konserwatorjum uroczysty koncert, z udziałem Artura Rubinsteina. Prelekcję o twórczości Beethovena wygłosi prof. St. Niewiadomski.

Kasa: Chodowiecki, Krak.-Przedmieście Nr. 9.

ODCZYT TOW. PROF. W. GUMPLOWICZA.

Związek Polskiej Inteligencji Socjalistycznej urządza dn. 28 b. m. o godz. 8 i pół wiecz. odczyt prof. tow. Gumplowicza p. t. „Rozwój gospodarstwa światowego".

Odczyt odbędzie się w Klubie Społeczno - Politycznym (Stare Miasto 31).

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—Za zmianę adresu 50 gr.
CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 40, za tekstem gr. 15, komunikaty i nadesłane gr. 60, nekrologi gr. 15, drobne za wyraz gr. 15. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy o 50 proc. taniej. Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor naczelny dr. FELIKS PERL. Redaktor odpowiedzialny STANISŁAW DUBOIS. Wydawca RADA NACZELNA P. P. S. Odbito w druk. „Robotnika", Warecka 7.